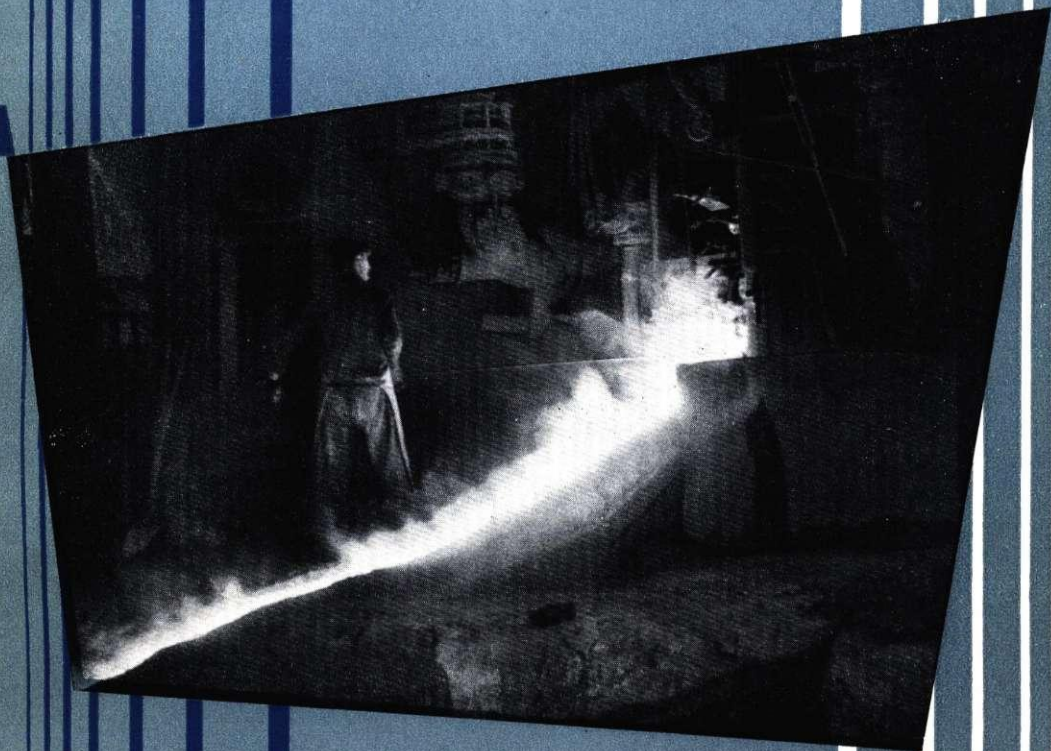
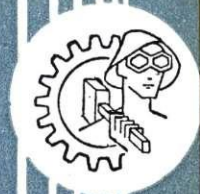

ŽELEZAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA
ŽELEZARNE JESENICE LETO 7

NOVEMBER 1958

ŠT. 11

VSEBINA 11. ŠTEVILKE

Ob proslavi Dneva republike

Študij gradiva VII. kongresa ZKJ

Kaj je bilo novega na 8. rednem zasedanju DS

Vsem članom sindikalne podružnice ŽJ

9. decembra bo skupščina sindikalne podružnice

Delovna disciplina v podjetju in »večno marodiranje«

Izboljšajmo disciplino v podjetju

Zaščitnih sredstev ni dovoljeno uporabljati v privatne namene

O produktivnosti dela

Pred 15. leti smo vzidali temeljni kamen naše državnosti

»Monte Carlo« naših upokojencev je dograjen

Sindikalni občni zbor valjarne 2400

Z Mercedesom na sončno Primorsko

Uslužbenci knjigovodstva na izletu v Puli

Roparji

Personalne vesti

Pepe Goflja ima besedo

Beseda mladih železarjev

Letna skupščina mladinske organizacije ŽJ

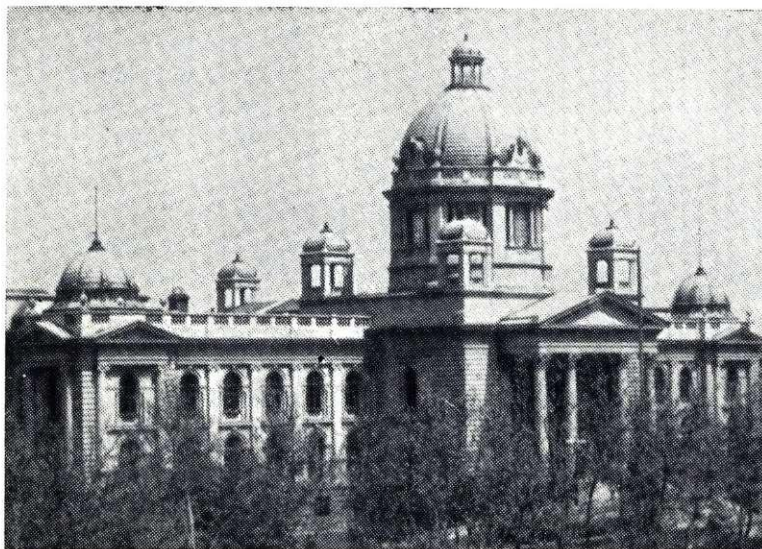
Ali hodite radi v gledališče

Mesec dni tehnike na naših šolah

Šport

Naše hokeiste trenira poljski trener

Vesti

Zvezna ljudska skupščina
v Beogradu

Ob proslavi Dneva republike

V brumu bitk, bobnenju topov in odsvitu gorečih domov bojujočega se naroda, se je pred petnajstimi leti rodila naša republika. Stisnjene pesti borcev so se dvignile v pozdrav, potrdile njeno ustanovitev in zaprisegle na njeno čast.

Staro bosansko mesto Jajce na Urbasu je takrat pred petnajstimi leti postalo slavno in simbol-mejnik v naši zgodovini. Delegati iz vseh naših republik in pokrajin so v težkih pohodih, borbah in v premagovanju nečloveških težav prispeli v ta osvobojeni del naše okupirane domovine, ž željo, da dajo svoj glas in pristanek svojim narodom pri urejevanju odnosov in ustanavljanju nove države — države delovnih in progresivnih ljudi — naše Federativne republike Jugoslavije. Prekaljeni borci in politiki so bili to, borci, ki so s puško in peresom ter z organiziranjem upora proti okupatorju dokazali, da jim je samo za dobrobit naših narodov, svoboda in bodoči napredek pa edini cilj in življenska naloga. Ravno ti so bili najbolj poklicani da v imenu vsega naroda, pod vodstvom Partije in njenega vodje, maršala Tita sprejmejo zgodovinski sklep o ustanovitvi Federativne republike Jugoslavije.

Neizrečeno težke preizkušnje so se v borbah postavljale našim narodom, preden smo dosegli dokončno osvoboditev. Brigade in divizije predanih borcev, odredi in zaledje, skromni ilegalni delavci in slavne proleterske edinice so morali izbojevati nešteto bitk in borb preden je lahko zavibrala trobojnica s peterokrako zvezdo v vseh predelih naše zemlje, od Vardarja do Triglava. Nešteto najboljših sinov je v teh dneh dalo svoja življenja za novo državo, za nov družbeni red, za boljšo bodočnost nas vseh.

Praznik in obletnica Dneva republike je za nas vse spomin na trenutek dokončnega preloma s temno preteklostjo, spomin na odločilni korak v svetlejšo, upolno bodočnost delovnega ljudstva;

spomin, da smo spoznali svoje sposobnosti, da smo se začeli zavedati svoje moči in volje, da bomo z vsemi silami v borbo za odpravo zaostalosti in suženjstva preteklosti, je morda najsvetlejši in največji dogodek v zgodovini naših narodov.

Prve obletnice Dneva Republike so minevale v težkih borbah vsega naroda za dokončno osvoboditev. Obletnica v prvem letu težko priborjene svobode je minila v brezskrajnem veselju, sreči in za-vesti, da smo na svoji zemlji sami gospodarji.

Naslednja leta smo ob vsakem prazniku Dneva Republike lahko pokazali vsem doma in v tujini uspehe, ki jih je naše delovno ljudstvo že doseglo, kakor tudi naloge, ki si jih zadajamo za bližnjo in daljnjo prihodnost.

Obnovili smo porušeno domovino, na tisoče biš in mostov, nebroj uspehov so pokazali naši ljudje. Premagali smo težave, katere so nam postavili z Zaboda in Vzhoda, in krepko korakali naprej.

V tem kratkem razdobju smo dosegli ogromne uspehe. Postavili smo si temelje industrijalizacije in elektrifikacije zemlje, zgradili smo močno industrijo — bazično in predelovalno — postavili smo nebroj elektrarn, zajezili smo reke, odkrili rudnike, postavili nova mesta, zgradili smo ceste in železnice, povsod gradimo, delamo in zboljšujemo.

Se več smo dosegli v teh kratkih letih. Zgradili smo novega človeka, samozaveznega, borbenega in polnega poleta in volje. Delovnemu človeku smo dali pravice in dolžnost, da sam upravlja s tovarnami in podjetji, da sam deli sredstva in najbolj pošteno gospodari z njimi. Te ogromne pravice, katere delovnemu ljudstvu lahko da samo država take ureditve, so največja pridobitev in največji zaklad, ki je neizčrpen in kaže z dneva v dan boljše uspehe.

Ob Dnevu Republike se moramo spominjati vsega tega. Moramo se spomniti na vse težave, odpovedovanja in žrtve in moramo počastiti spomin vseh,

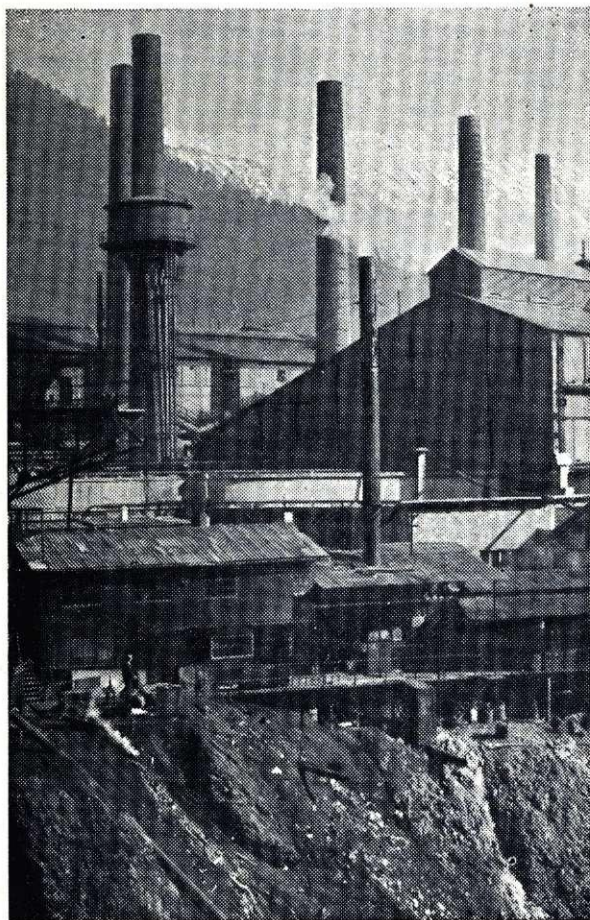
ki so dali življenja za uresničitev naših ciljev. Moramo se spomniti vseh pridobitev, katere imamo in ki nam omogočajo, da je naš položaj v državi in izven nje vsak dan boljši za nas vse. Ne smemo zapirati oči pred uspehi, katere smo dosegli v medsebojnem razumevanju težav in v dokončni ureditvi odnosov med republikami v okviru federacije. Ti uspehi so resnično veliki. Stoletna zaostalost nekaterih predelov naše domovine se ob pomoči bolj razvitih krajev skokoma menja. V predelih, kjer so vladali nekdaj stari, skoro fevdalni odnosi, rastejo danes tovarne in moderna naselja, nove šole, bolnice, preoblikujejo se pa tudi novi ljudje in novi nazori. Gospodarska moč skupnosti raste, zavest delovnih ljudi, da nekaj pomenijo in ustvarijo, pa da je celotnemu razvoju svojstveni odnos in vrednost. Ugled države raste zaradi miroljubne politike našega vodstva in pravičnih odnosov do vseh pošteno mislečih ljudi sveta.

Ponosni smo na prehojeno pot naše domovine v teh letih in v zavesti pravičnih odločitev in odnosov lahko praznujemo Dan Republike.

Naj živijo narodi Federativne ljudske republike Jugoslavije!

Izza martinarne

Foto S. Smolej

Študij gradiva 7. kongresa ZKJ

Po 7. kongresu ZKJ se je po vseh osnovnih organizacijah začel študij gradiva kongresa. Za člane ZKJ je proučevanje tega gradiva obvezno. Občinski komitet ZKJ Jesenice je organizacijo študija že izvedel ter imajo po vseh enotah osnovnih organizacij ZKJ po terenu predavanja.

Tudi v naši Železarni se je pokazala potreba, da organiziramo predavanja iz tega gradiva za vse vodilne osebe v podjetju, ki niso člani ZKJ. V zvezi s sklepom Okrajnega sindikalnega sveta Kranj je Izvršni odbor naše sindikalne podružnice skupaj z upravo podjetja in tovarniškim komitetom ZKJ določil, da bomo v našem podjetju začeli s predavanji že meseca decembra. Komisija za kulturno-prosvetno delo pri Izvršnem odboru sindikalne podružnice že dela za organizacijo teh predavanj.

Glede predavanj je doseženo polno soglasje tudi z upravo podjetja. Zaradi tega bo morala biti udeležba obvezna. S predavanji in študijem tega gradiva želimo predussem povezati gradivo kongresa s problematiko gospodarjenja v naši železarni. Mnogo naših vodilnih oseb še ni dovolj seznanjenih z vsebino najvažnejših vprašanj, kot so n. pr.: delavsko samoupravljanje, ekonomsko poslovanje gospodarske organizacije, rentabilnost, proizvodnost dela, delovni odnosi itd. S takimi predavanji želimo vezati vsebino kongresnega materiala z našim konkretnim delom v železarni.

Prepričani smo, da bodo vsi nečlani ZKJ, ki so na vodilnih položajih v podjetju, razumeli potrebo obiskovanja predavanj. S tem si bodo udeleženci predavanj pridobili tudi širše politično obzorje, ki ga na višjih delovnih mestih kot vodilne osebe potrebujejo.

JESENIŠKIM ŽELEZARJEM

CESTITAMO OB DNEVU REPUBLIKE
IN ŽELIMO, DA BI LETOŠNJI
PROIZVODNI PLAN IZPOLNILI
IN TUDI PRESEGLI

UREDNIŠTVO ŽELEZARJA

Kaj je bilo novega na

8. rednem zasedanju Delavskega sveta

Dne 12. novembra 1958 je imel Centralni Delavski svet Železarne Jesenice v dvorani Delavskega doma 8. redno zasedanje. Dnevni red tega pomembnega zasedanja je bil:

1. Pregled sklepov 7. rednega zasedanja DS
2. Poročilo Upravnega odbora
3. Razprava o 9 mesečnem finančnem obračunu
4. Razprava o grupnih in obratnih delavskih svetih
5. Razno

V razpravi po omenjenih točkah dnevnega reda, ki je bila zelo pestra in konstruktivna, so člani Delavskega sveta iznašali svoja mišljenja. Tudi predlogov ni manjkalo. Mnogi člani Delavskega sveta pa so med drugim povedali tudi mišljenja kolektiva njihovih obratov, kar pomeni da je zveza med Delavskim svetom in njihovimi volivci zelo dobra. Predsednik Delavskega sveta tovariš Gašperin France je na temelju take razprave in predlogov predlagal precej sklepov, katere je Delavski svet enoglasno sprejel. Naj omenimo samo nekaj najbolj važnih.

1. O delovni disciplini v podjetju

Nekateri člani Delavskega sveta so pripomnili, da je kriterij izrekanja kazni v našem podjetju precej neenoten. Mnogi, ki so upravičeni na temelju Pravilnika o delovni disciplini izrekat disciplinske kazni, za manjše prestopke izrekajo bolj ostre kazni, drugi pa za težje prestopke

bolj blage. Tretji zopet kaznujejo linearno, za enake prestopke, enake kazni, ne da bi upoštevali pri tem tudi človeka, katerega kaznujejo, njegove moralne in delovne kvalitete ter karakter. Da bi se takšno izrekanje kazni v našem podjetju odpravilo, ker gotovo bolj škoduje, kakor pa koristi izboljšanju discipline, je Delavski svet sprejel naslednji sklep:

V zvezi z razpravo o uvajanju discipline v podjetju, soglasno z novo sprejetim Pravilnikom o delovni disciplini Delavski svet naroča Upravi podjetja, naj skliče sestanek z vsemi tistimi, ki so po pravilniku upravičeni izrekat disciplinske kazni. Namen tega sestanka je, da se odredi enoten kriterij izrekanja disciplinskih kazni. Personalna služba naj v ta namen izdela analizo dosedaj izrečenih kazni.

2. Proizvodnost v nekaterih obratih

Finančno ekonomska komisija je obvestila Delavski svet, da je v Martinarni padla storilnost na zaposlenega delavca. Člani Delavskega sveta pa so pripomnili, da je prav tako opaziti vzporedno s tem padec kvalitete v obratih valjarn. Ker je o tem Delavski svet že razpravljal in naročil Upravi podjetja, naj stanje v teh obratih popravi, ker je tudi Uprava podjetja odredila dokaj mer, da se v omenjenih obratih odstranijo vsi objektivni razlogi in se stanje kljub temu ni popravilo, je DS sklenil:

V zvezi s problematiko proizvodnosti in proizvodnih kapacitet v Martinarni in valjarnah je treba sklicati izredno zasedanje, na katerem bo DS obravnaval izključno problematiko imenovanih obratov. Za to zasedanje naroča delavski svet Upravi podjetja, da pripravi vse potrebne podatke.

Skupna proizvodnja v oktobru = 99.4%

Blagovna proizvodnja v oktobru = 102.5%

3. Črpanje amortizacijskega sklada

Ker je potrebno čimpreje prenesti na redne zaloge del materiala, ki je namenjen absolutno za vzdrževanje in režijo, ter vnesti vračilo v amortizacijski sklad in ker je finančno ekonomska komisija obvestila Delavski svet o kritičnosti te situacije, je bilo sklenjeno:

Glede na potrebe in možnosti črpanja amortizacijskega sklada Delavski svet naroča Upravi podjetja, naj na merodajnih forumih prikaže kritično situacijo in naj nujno najde ustrezno rešitev.

Da bi se člani Delavskega sveta bolje seznanili s splošno problematiko amortizacije, pa je Delavski svet sprejel še naslednji sklep:

Naj se skliče poseben študijski sestanek Delavskega sveta, na katerem bi o splošni problematiki amortizacije predaval glavni direktor tov. inž. Matevž Hafner. Datum tega sestanka, ki bo za vse člane Delavskega sveta obvezen, bo predsednik DS soglasno z glavnim direktorjem odredil naknadno.

4. Izgradnja družbenega standarda

Ker so bila sredstva za stanovanjsko izgradnjo zaradi novih predpisov pri najemanju obratnih kreditov zmanjšana za 54.239.000 din in pa da ne bi prišlo do zastoja v izvajanju programa izgradnje družbenega standarda na Jesenicah, je DS sklenil:

Uprava podjetja naj za manjkajoča sredstva sklene dodatno pogodbo s stanovanjskim skladom za najetje kratkoročnega kredita v znesku 60 milijonov dinarjev, z OLO Kranj pa kredita do 150 milijonov dinarjev, da bi planirana dela za leto 1958 lahko nemoteno izvajali in plačali.

5. Delitev čistega dohodka

Po poročilu gospodarsko računskega sektorja in finančno ekonomske komisije DS je bil v devetih mesecih letošnjega leta dosežen skupni dohodek v višini 20.648.603.377 din

po kritju vseh stroškov proizvodnje ostane za delitev med družbo in kolektivom 6.413.856.478 din

Ta dohodek se deli na temelju minimalnega osebnega dohodka na družbo v višini 3.638.838.789 din
in na kolektiv v višini 2.775.017.689 din

Doseženi rezultat finančnega poslovanja v devetih mesecih letošnjega leta je brez dvoma rezultat velikih naporov kolektiva za znižanje proizvodnih stroškov, kljub objektivnemu povečanju le-teh pri proizvodnji grodlja in SM jekla na eni strani in povečanju storilnosti pri istočasnem občutnem premiku v kvalitetnejše proizvode podjetja na drugi strani. Pri vseh teh doseženih uspehih pa ne smemo pozabiti, da imamo v podjetju še skrite rezerve v delovni sili, kar je najbolj razvidno iz zapuščanja delovnih mest med delovnim časom, iz predčasnih odhodov iz delovnih mest ob koncu dneve, iz neopravičenih izostankov itd. Prav zaradi tega DS apelira na celoten kolektiv našega podjetja, da v nadaljnjih naporih do konca leta odstrani te napake, da poizkuša realizirati vse obveznosti napram našim kupcem, kar pa bo brez dvoma zahtevalo precejšnjih naporov in drugih organizacijskih posegov v proizvodnji.

Na ta način bo kolektiv dosegel ob zaključku leta še ugodnejše finančno stanje.

Zaradi navedenih uspehov našega kolektiva je DS na predlog finančno ekonomske komisije sklenil, da se čisti dohodek v višini 2.775.017.689 din razdeli na naslednji način:

za osebni dohodek upoštevajoč že izplačilo osebnih dohodkov po času, učinku, premije, sposobnostni dodatek, presežke nad tarifnim pravilnikom, (95 % izplačanih za 6 mesecev,) predvidenih 55 % za izplačilo nad tarifnim pravilnikom v III. kvartalu, ter posebni proračunski prispevki ObLO Jesenice v znesku 2.033.462.282 din

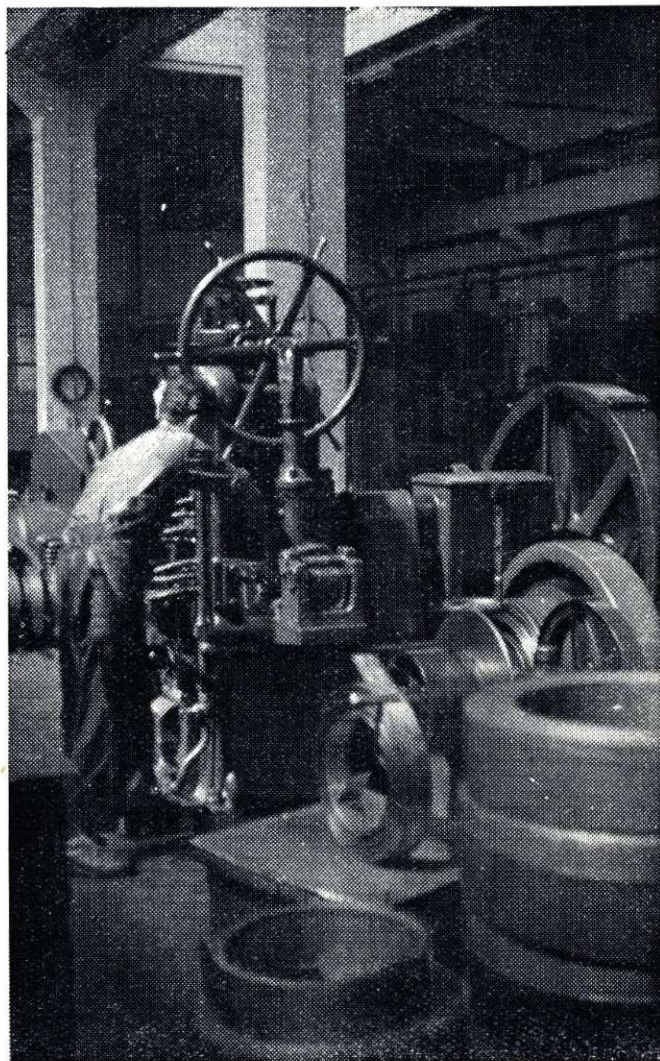

Foto M. Mikelj

V rezervni sklad podjetja 124.951.599 din
V rezervni sklad industrije in rudarstva 6.166.038 din
tér v nerazporejena sredstva 610.437.770 din
55 % presežka nad tarifnim pravilnikom se bo izplačalo za Dan Republike 29. novembra 1958. Pri delitvi presežka bo veljal isti kriterij, ki je bil določen že ob polletni delitvi.

V zvezi s tarifnim pravilnikom MIŠ, ki ga je DS sprejel na 6. rednem zasedanju dne 10. 9. 1958, je sklenil DS: Uslužbencem MIŠ deliti presežek plače po kriteriju, ki velja za ves kolektiv Železarne.

Ker se je poslovanje restavracije Kazina od meseca aprila dalje znatno popravilo in ti meseci do zaključno s septembrom izkazujejo dobiček in ker se na podlagi tega, ter sedanjega gospodarskega delovanja omenjene restavracije lahko pričakuje končno letni čisti dobiček približno 400.000 dinarjev je DS sklenil:

Uslužbencem Kazine naj se izplača polletni presežek v višini 70 %, kateri je bil zadržan na temelju sklepa 6. rednega zasedanja DS in pa presežek 55 % za III. kvartal.

6. Obratni in grupni DS

O obstoju obratnih in grupnih DS se že dalj časa razpravlja v našem kolektivu. O tem problemu je bilo mnogo napisanega tudi v dnevnem in strokovnem tisku. Poleg tega ugotavlja DS, da je obstoju obratnih odnosno grupnih delavskih svetov že v samem začetku posvečeno premalo pozornosti in da se zato ni njihovo delovanje potrebno razvijalo. Da bi se končno ta problem rešil, je DS sklenil:

Delavski svet ugotavlja, da je vsled preteka mandatne dobe obratnih in grupnih DS prenehalo njihovo delovanje. Imenuje se komisija, ki jo sestavljajo naslednji tovariši:

Predsednik: tov. Lenar Jože; člani: tov. Ravnik Stanko, tov. Jasnič Dante, tov. Pintar Tone, tov. Zalokar dr. Vinko, tov. Čizman ing. Vinko, tov. Arzenšek ing. Ivan.

Ta komisija bo izdelala poslovnik za delo in kompetence obratnih odnosno grupnih Delavskih svetov in določila njihovo najboljšo obliko. Ko bo predlog sprejet pri Delavskem svetu, bodo v te organe delavskega upravljanja razpisane volitve.

7. Na temelju poročila Gospodarsko-računskega sektorja in na predlog finančno-ekonomske komisije DS po 9 mesečnem finančnem obračunu je DS sprejel še naslednje sklepe:

DS naroča upravi podjetja, da izvrši kolavdacijo vseh izgotovljenih investicij do konca leta. Pri kolavdaciji je potrebno izboljšati organizacijo dela in zahtevati, da vse naše delavnice ažurno obračunavajo svoja dela.

DS naroča Upravi podjetja, da na merodajnih mestih čimprej reši vprašanje povečanja sklada obratnih sredstev zaradi povečanja bruto produkta in višine realnih potreb. Nemogoče je dejstvo, da se obratna sredstva od leta 1954, ko je znašal bruto produkt 19 milijard dinarjev, niso spremenila do leta 1958 ko bo bruto produkt znašal 28 milijard dinarjev.

Glede na visoke stroške prevozov delavcev z avtobusi, ki bodo narastli do konca leta na ca. 32 milijonov dinarjev, imenuje DS ožjo komisijo, ki jo sestavljajo naslednji člani DS:

tov. Šuštaršič Alojz, tov. Smolej Janko in tov. Pesjak Danijel.

Ta komisija naj iz analize avtobusnih voženj, ki jo je izdelala Uprava podjetja, ugotovi upravičenost določenih avtobusnih prog. Z odgovornimi forumi OLO Kranj naj ta komisija določi najboljšo rešitev, katero naj predloži v obravnavo Delavskemu svetu.

Pri neposlovnih izdatkih je bila zapažena posebno visoka vsota zaradi penalov in stojnin. Ta vsota znaša preko 50 milijonov, ter se bo do konca leta povečala še za nadaljnjih 21 milijonov dinarjev. V zvezi s tem naroča DS upravi podjetja naj obratovodstvu transporta in prometa pripravita potrebno dokumentacijo o tem vprašanju, in se bo o njej obravnavalo na izrednem zasedanju DS.

Delavski svet se strinja, da se poviša članarina društva rudarskih in metalurških inženirjev in tehnikov od 20.000 din na 2 din mesečno po zaposlenem. Ker iz naslova članarin ni prostih zadostnih sredstev je potrebno ta sredstva kriti iz drugih pozicij, kar pa je potrebno upoštevati pri končnem obračunu.

Delavski svet naroča Upravi podjetja, naj zadolži Interno finančno inšpekcijo, da pregleda upravičenost izgube v znesku 2.857.575 din v poslovanju DUR.

8. Na temelju predlogov Upravnega odbora, Komisije delavskega sveta za organizacijo in kadrovska vprašanja, tarifne komisije ter komisije za osnovna sredstva je Delavski svet sprejel še naslednje sklepe.

Tovarišu Strgarju Ivanu DS odobrava štipendijo v višini 7.000 din mesečno zaradi obiskovanja Mojstrske gradbene šole v Ljubljani. Personalni oddelek naj z imenovanim sklene tozadevno pogodbo z vsemi obveznostmi štipendista.

Ker tov. Rubnik Ivan ni bil sprejet v Mojstrsko gradbeno šolo mu naroča DS, da se prihodnje leto pravočasno prijavi in tudi pravočasno zaprosi za štipendijo.

Delavski svet se strinja s predlogom Upravnega odbora glede povečanja osebnega dohodka z ozirom na odločbo Zveznega Izvršnega sveta:

a) Za mesec oktober in november naj bi se izplačale akontacije uslužbencem v znesku din 700 neto.

b) Delavcem naj bi se 1. 11. izplačala povišana akontacija za 1000 din, pri mesečnem obračunu pa se jim 300 din odtegne.

c) Neplačani dopusti in neopravičeni izostanki od dela naj se ustrezajoče odbijejo.

d) Potem ko je Uredba izšla v Uradnem listu, je potrebno naprej izdelati predloge za povečanje osebnega dohodka.

Delavski svet potrdi predlog Upravnega odbora, da se znižajo cene plemenitemu jeklu v zvezi z novim načinom zaračunavanja dimenzijskih dodatkov in sicer:

pri pločevini za	3,00 %
pri paličnem jeklu za	1,27 %
pri vlečeni žici za	4,50 %
pri vlečenem in luščenem jeklu	13,00 %

Potrdi se predlog komisije za osnovna sredstva pri DS za likvidacijo in odprodajo osnovnih sredstev v višini 1.762.410 din, nadalje naroča DS komisiji za osnovna sredstva, da odprodajo osnovnih sredstev lahko odobri samo DS odnosno, da se odprodaja in likvidacija osnovnih sredstev lahko izvrši samo po odobrenju DS. V izredno nujnih primerih odprodajo lahko odobri komisija za osnovna sredstva s tem, da o tem poroča na prihodnjem zasedanju DS.

Vlogo Gruškovnjaka Joža je DS ugodno rešil in naroča Upravi podjetja, da se imenovanega ponovno zaposli v obratu Šamotarna.

Delavski svet sprejme novo kvalifikacijsko strukturo delovnih mest uslužbencev s pripombo, da je potrebno pregledati vsa delovna mesta in za tiste uslužbence, ki nimajo odgovarjajočih kvalifikacij, odrediti polaganje strokovnih izpitov. V nasprotnem primeru jih je potrebno postopoma zamenjati.

Vsem članom sindikalne podružnice Železarne Jesenice

Poziv za pomoč družinam ponesrečenih rudarjev v Podvisu, ki ga je izdal sindikalni odbor Železarne Jesenice, je med člani našega kolektiva naletel na vsestransko razumevanje. S to plemenito akcijo smo pomagali nesrečnim družinam. Po dosedanjih podatkih bo naš kolektiv prispeval ca. 390.000 din.

Sindikalni odbor Železarne Jesenice se vsem članom kolektiva, ki so prispevali svoj delež, iskreno
z a h v a l j u j e

Prav posebej pa se še zahvaljujemo delavcem in uslužbencem sindikalnih podružnic martinarne, mehanične delavnice, livarne, plavža in drugim, ki so, razumevajoč to težko tragedijo rudnika Podvis, prispevali večje vsote, kakor je bilo sklenjeno. Polno priznanje tudi vsem tistim sindikalnim pododborom vseh obratov, ki so naš poziv med delavci pravilno tolmačili in takoj začeli akcijo.

S to denarno pomočjo je naš kolektiv ponovno dokazal solidarnost in plemenita čustva do družin ponesrečenih rudarjev v najtežjih trenutkih.

Sindikalni odbor
Železarne Jesenice

9. decembra

bo skupščina sindikalne podružnice

Po sklepu Izvršnega odbora sindikalne podružnice Železarne Jesenice bomo imeli letno skupščino 9. decembra v veliki dvorani pri Jeleni, z začetkom ob 7. uri zjutraj. Letne skupščine se bo udeleževalo 137 delegatov, člani Izvršnega odbora sindikalne podružnice in ostali povabljeni gostje.

Foto S. Smolej

Na letni skupščini bomo obravnavali predvsem tista vprašanja, od katerih je odvisen nadaljnji dvig življenske ravni naših delavcev in uslužbencev. V ospredje stopajo predvsem problemi, kot so n. pr.: proizvodnost našega podjetja, plačilni sistem, delovna storilnost, higiensko-tehnična zaščita itd.

Nadalje bo morala sindikalna skupščina nakazati nove smernice za še boljše izkoriščanje letnih od-

dihov, za pravilno organizacijo izletov, posplošnje fizikulture in športa, kulturno prosvetno delo, organizacijo dopisniške mreže in nešteto ostalih problemov, ki čakajo rešitve.

Letna skupščina bo morala predvsem analizirati naše dosedanje uspehe. Kolektiv Železarne Jesenice je v letošnjem letu do sedaj uspešno izvrševal svoje proizvodne naloge, vendar pa se pojavlja v notranjosti kolektiva še precej napak, ki jih bomo morali odpraviti. Letna skupščina bo morala prav tem vprašanjem posvetiti vso pozornost, kajti v bodoče bo morala naša proizvodnost potekati tako, da se bodo dvignile realne plače. Že razni sestanki članov ZKJ so nam dovolj jasno pokazali, da so v podjetju napake in pomanjkljivosti, predvsem v organizaciji dela in v slabi delovni disciplini. Delovno disciplino je potrebno okrepiti, saj je od discipline odvisno izpolnjevanje mesečnih planov in ustvarjanje večjih dohodkov.

Letna skupščina bo morala po resoluciji plenuma Centralnega odbora sindikata rudarjev in metalurgov bolj upoštevati higiensko-tehnično zaščito delavcev ter pri tem poudariti odgovornost nadrejenih.

Tudi visoki procent odsotnosti od dela je za naše podjetje velik problem. Analize v tem oziru nam kažejo, da smo visoko nad upravičenim povprečjem. V tem procentu odsotnosti pa gre velik del izgub časa tudi na rovaš nezgod pri delu.

V dosednji mandatni dobi je sindikalna podružnica Železarne Jesenice dosegla uspehe. Predvsem si je skušala urediti najbolj pereče proizvodne probleme, tako kot je nakazal 7. kongres ZKJ, vendar pa moramo ugotoviti, da je bilo naše delo v tej mandatni dobi še vse premalo povezano s člani sindikata. Še vse premalo smo obveščali kolektiv o uspehih in neuspehih svojega dela. Stik med vodstvi sindikalnih odborov in člani sindikata še ni dovolj čvrst. Izvršni odbor sindikalne podružnice je imel sicer lepo število sej in tudi precejšnje število aktivov, premalo pa je bilo članskih sestankov, na katerih bi lahko tolmačili svoja stališča in ukrepe. Skupščina bo morala glede tega tudi dati ustrezne zaključke.

Letna skupščina bo morala razpravljati tudi o pripravah za praznovanje 90-letnice Železarne in pa o zimskih igrah metalurgov, ki jih bo tokrat pripravila naša Železarna. Letna skupščina mora nakazati smernice, da bodo igre tako množično kakor tudi kakovostno kar najboljše uspele.

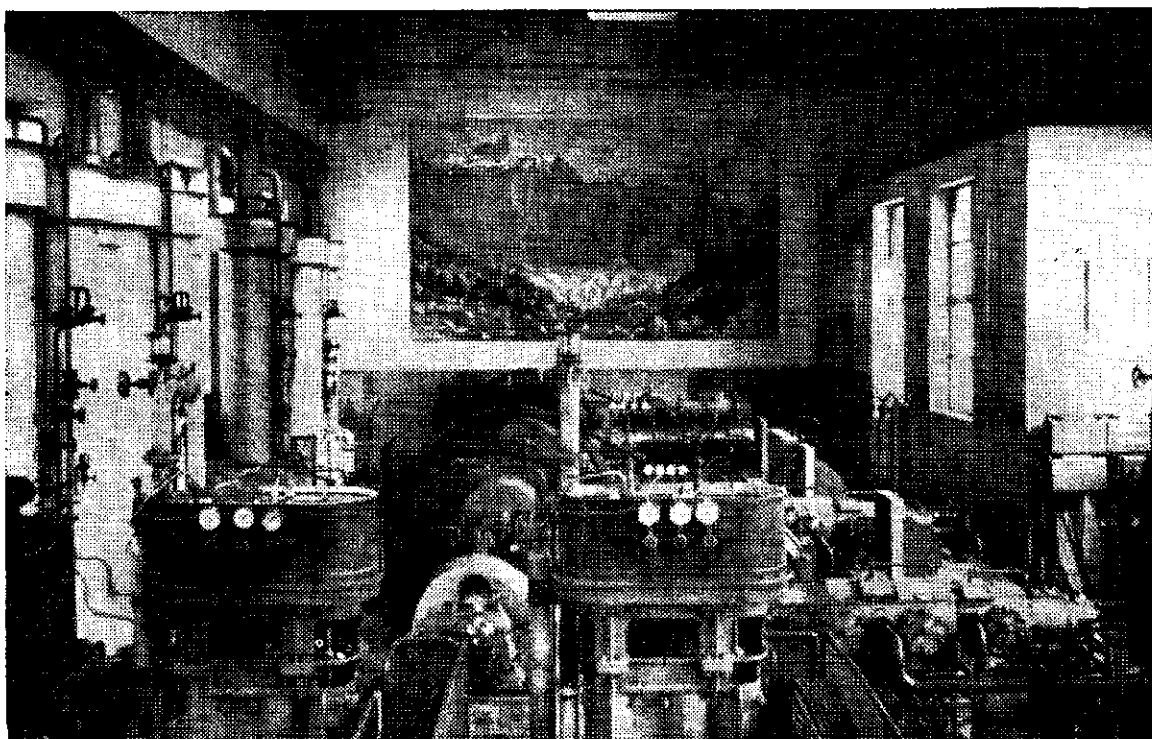
Kakor vsa leta doslej, moramo tudi letos posebno skrbeti za ureditev stanovanjskih zadev. Zelo pereče je vprašanje samskih domov, menz, kantin, garderob in ostalih higienskih prostorov.

Problemov za skupščino bo torej dovolj in delegati se jim bodo morali posvetiti s posebno skrbjo.

To je nekaj opozoril za naše člane, ki jih želimo seznaniti s tem, kako naj naša organizacija v bodoče usmeri svoje delo.

Naša kisikarna
s priljubljeno sliko
Triglavske severne
stene v ozadju

Foto F. Torkar

Delovna disciplina v podjetju in „večno marodiranje“

V zadnjih mesecih skoraj ni posvetovanja ali konference, kjer ne bi govorili o slabi delovni disciplini, ki kvarno vpliva na izpolnjevanje proizvodnega plana v železarni. Tudi CDS v naši železarni je razpravljal o teh vprašanjih, večkrat pa je bilo omenjeno pereče vprašanje ljudi, ki „marodirajo za vsako figo“. Morda ne bo odveč, če o tem problemu napišemo nekaj vrstic tudi v našem listu. Te vrstice niso namenjene članom našega kolektiva, ki upravičeno in z dejanskimi vzroki prihajajo po zdravniško pomoč v obratno ambulanto, pač pa najbodo te vrstice opomin ljudem, ki po nepotrebnem nadlegujejo zdravnike v naši obratni ambulanti ter jih ovirajo pri delu prav takrat, ko bi lahko nudili potrebno pomoč bolnikom, ki to upravičeno zahtevajo.

Zanimive so ugotovitve vodstva obratne ambulante o gibanju bolniškega staleža pred in po drugi svetovni vojni. Lahko trdimo, da pred drugo svetovno vojno ljudje niso prihajali po zdravniško pomoč „tja v en dan,“ zato je tudi razmeroma nizko povprečje bolniškega staleža 1,5% največ do 4%. Vse drugače pa je z bolniškimi dninami po drugi svetovni vojni. V letih 1946—1949 je bilo največje povprečje bolniškega staleža 6%, v naslednjih letih pa 5% in 4%, medtem ko je v prvem polletju letošnjega leta to povprečje naraslo na 5%. Pri vsem tem se postavlja vprašanje, zakaj ljudje sploh „marodirajo“. Poleg tistih sodelavcev, ki imajo vzroke za to, da iščejo zdravniške pomoči, so zelo pogosti tudi takšni primeri prijavljenih bolnikov, ki s svo-

jim neupravičenim izostajanjem od dela motijo red in delovno disciplino v tovarni. V naših vrstah imamo kar precej ljudi, ki iščejo zdravniške pomoči med rednim delovnim časom. Teh naših sodelavcev ne moti zakon o obratnih ambulantah, ki dovoljuje obisk pri zdravniku med rednim delovnim časom le v nujnih primerih, ali kadar gre za obratno nezgodo. Ljudje, ki zapuščajo tovarno in odhajajo v obratno ambulanto med dnino, se kaj malo menijo za to, da je zdravniška služba v obratni ambulanti organizirana tako, da bi dobili potrebno zdravnikovo pomoč lahko tudi po opravljeni dnini.

Razumljivo je, da zdravnik pri takih bolnikih ne najde težjih obolenj in zato tudi ne prizna namišljenemu bolniku izgubljene dneve. Ogenj je v strehi, kriv pa je zdravnik. Vsi nasveti ter dosednji ukrepi, v kolikor jih je sploh bilo kaj od strani uprave podjetja ter sindikalne organizacije, niso imeli zaželenega uspeha — delovna disciplina v tovarni pa se krši vedno znova, ko nekateri člani našega kolektiva neupravičeno in tudi brez potrebe prihajajo po zdravniško pomoč v obratno ambulanto med rednim delovnim časom.

Nekateri naši sodelavci prihajajo v obratno ambulanto tudi zato, ker morda niso zadovoljni s svojim delovnim mestom, oziroma z okoliščinami, v katerih delajo in zato iščejo kritje za svojo psihično in fizično slabost pri socialnem zavarovanju. V nekaterih primerih hočejo dobiti ljudje primerno protitež za visoke dajatve socialnemu zavarovanju in

to v obliki zdravniške pomoči in zdravil. To so ljudje, ki se prav malo zavedajo, da je zdravje največje bogastvo na svetu in zadovoljni naj bodo, da so lahko zdravi ter jim zdravniška pomoč ni potrebna.

Zelo pogosto prihajajo k našim zdravnikom tudi ljudje, ki se težko privadijo delovnim pogojem (fizično delo, plin, prah ter delo na vročini). To velja predvsem za tiste delavce, ki so bili šele pred kratkim sprejeti v podjetje. Le-ti prihajajo po zdravniško pomoč tudi pri najmanjši spremembi, ki pa je običajna tudi v normalnem organizmu. K ljudem, ki zelo pogosto prihajajo v obratno ambulantno, lahko prištejemo še številne prijavljence ob ponedeljkih, ki hočejo svoj morebitni neopravičeni izostanek javno „opravičiti“. Ne manjka tudi bolnikov, ki se slabo počutijo ob prejemu plače, to je 1. in 15. v mesecu. V teh dneh imajo naši zdravniki opravka tudi z bolniki, ki prihajajo v ambulantno s telesnimi poškodbami, nekateri pa celo v vinjenem stanju. Posebno poglavje pa so „večni maroderji“. To so ljudje, ki prihajajo v ambulantno že zaradi tradicije. Njihovo geslo pa je: bolje je, da nič ne delaš, čeprav malo dobiš, kakor pa da garaš za večje prejemke. Glede „večnih maroderjev“ bo pač treba nekaj ukreniti, morda bi kazalo te ljudi poklicati pred posebno komisijo, ki bo zadevo rešila.

Seveda so tu še drugi problemi ter okolnosti, o katerih pa bi kazalo napisati članek v eni prihodnjih števil Zvezarja. (Visok % obratnih nezdob, uporaba zaščitnih sredstev itd.).

Seveda bodo morali prispevati svoj delež k rešitvi tega vprašanja tudi ljudje, ki jim je podjetje zapalo organizacijo dela, stroje ter material v tovarni. Mojstri v posameznih oddelkih bodo morali poleg svojega strokovnega dela skrbeti tudi za večjo varnost ljudi pri delu. Le tako bomo v stanju, da čim hitreje popravimo slab odnos do dela in skupnosti pri nekaterih sodelavcih. Če bomo to nalogo dosledno izpolnjevali, bomo zmanjšali tudi številne neopravičene in namišljene primere prijavljenih obolenj, postopoma in za gotovo pa bomo odstranili z dnevnega reda problem „večnih maroderjev“, ki našemu kolektivu ne delajo prevelike časti in ponosa.

Upravni odbor Železarne je na svoji zadnji seji naročil upravi podjetja, da omeji izdajo dovoljenj za obisk obratne ambulante med delovnim časom. Izdelati bo treba tudi seznam tistih delavcev, ki stalno bolujejo in seveda kroničnih alkoholičarjev, potrebne pa bodo tudi ostreje mere, če bomo hoteli zmanjšati število obratnih nezdob.

Op. Ur. Teh nekaj vrstic smo namenili predvsem ljudem, ki s svojim pogostim izostajanjem od dela kršijo red in disciplino, zato pa iščejo kritja pri naših zdravnikih. Takemu početju je treba napraviti enkrat za vselej konec, mi pa smo mnjenja, naj zdravniško pomoč iščejo le ljudje, ki so je potrebni, medtem ko za namišljene bolnike, simulantе, ne more biti prostora in zavetja v nobeni zdravstveni ustanovi.

Izboljšajmo disciplino v podjetju

Spričo potreb za uvajanje discipline in reda v našem podjetju je Tovarniški komite smatral za nujno, da skliče vse svoje člane, kateri so na vodilnih mestih in so direktni izvajalci delovne discipline in reda.

Razprava s člani ZK na vodilnih mestih nam je pokazala, da je nediscipliniranost v podjetju v mnogočem kriv vodilni kader sam. Ugotovili smo, da velik del našega vodilnega kadra ne pojmuje pravilno svojega položaja, s katerim mu je zaupano vodenje in organizacija proizvodnje, ki zahteva določene organizacijske oblike, za katere pa je predpogoj disciplina.

Zaključek našega posvetovanja je bil, da morajo naši vodilni kadri izboljšati predvsem svoje tehnično znanje, da se morajo vsestransko izpopolnjevati, svojim podrejenim biti vzor discipliniranega delavca, odpraviti vse familiarne ozire, biti skrajno objektivni in nepristranski pri izvažanju danih nalog.

Nadalje smo ugotovili, da je med našim vodilnim kadrom zelo veliko takih, ki smatrajo, da je zadostno njihovo strokovno znanje in se s tem odстранjujejo od splošnega političnega življenja, družbenega samoupravljanja in sindikalnega dela v svojem obratu, kar je posledica tehnokratskega reševanja določenih obratnih problemov, ki so pa velikokrat povod za nedisciplino.

Razprava je pokazala, da je v našem kolektivu treba uvajati disciplino na vseh delovnih mestih hkrati z živahno kampanjo vseh političnih organizacij. Od vodilnega kadra pa je treba zahtevati, da po svojih enotah doseže tako disciplino, da bo v ponos sebi, obratu in celotnemu kolektivu.

Zavedati se moramo, da imamo v našem kolektivu mnogo večje število poštenih, pridnih, delovnih delavcev, ki si želijo reda in se zavedajo, da uvažamo ostrejši kurs le za nedisciplinirane delavce, ki jih pa k sreči le ni veliko.

Vsi poštene in pridni delavci se tudi zavedajo, da socialistična ureditev zahteva boljšo in še večjo disciplino kot katerikoli družbeni red, saj sredstva, ki jih ustvarjamo, tudi sami razdeljujemo.

Zavedati se moramo, da zahteva družba, vsa je-seniška javnost in vsi poštene delavci v podjetju, da utrdimo našo disciplino, dvignemo našo proizvodnjo in stremimo za tem, da dvignemo standard našega delavca. Zato naj nam bo geslo: »Za pošteno delo — pošteno plačo!«

Zaščitnih sredstev

ni dovoljeno uporabljati v privatne namene

Slebernemu članu našega kolektiva je znano, da podjetje vsako leto prispeva lepe denarje za nabavo zaščitnih sredstev. To niso samo dinarji, ampak stotisočaki in težki milijoni. Med zaščitna sredstva spadajo artikli, ki varujejo naše delavce pred neugodami ter težjim in poklicnim obolenjem. Vseh artiklov, ki jih smatramo kot zaščitna sredstva, pa je preko sto različnih vrst. V našem podjetju se glede uporabe zaščitnih sredstev dogajajo dokaj čudne stvari. Namen tega članka je, da na nekatere nepravilnosti v zvezi z uporabo zaščitnih sredstev opozorimo in s tem omogočimo, da bomo zaščitna sredstva uporabili za določene namene. Najbolj kritično je stanje pri dežnih plaščih. Ako prelistamo seznam upravičencev za prejemanje dežnega plašča, bomo ugotovili, da med upravičence lahko prištevamo skoraj vse delovodje, s pripombo „upravičen na zamenjavo dežnega plašča po dveh letih uporabe“. Seveda bi se moral plašč uporabljati samo na delovnem mestu, med delovnim časom, v resnici pa se dežni plašči uporabljajo tudi za privatne namene. Na Jesenicah ni nič čudnega, če srečaš na cesti delavca ali uslužbenca železarne s službo nim dežnim plaščem, nobena redkost tudi ni, če dežne plašče nosijo doma, na poti v gostilno ali kino ter po drugih privatnih opravkih. Tako bi bili upravičeni do dežnega plašča vsi naši delavci in uslužbenci in ne samo delovodje.

Pred leti je uspelo oddelku HTZ pri našem podjetju dobiti denarna sredstva za nabavo mleka. To mleko so upravičeni prejemati delavci, ki delajo na zdravju škodljivih mestih. Vsak od upravičencev prejme dnevno po pol litra mleka in bi ga moral zaužiti med delovnim časom. Oglejmo si nekaj primerov, ki kažejo nepravilnosti pri razdeljevanju mleka. Skoraj 25 upravičencev ga nalije v steklenice, ki so večje od pol litra. Nekatere držijo kar cel liter! Običajno nosijo mleko domov, kljub vsem opozorilom, da to ni dovoljeno. Redki pa niso tudi primeri, da delovodja pošlje po mleko pomožnega delavca, vajenca ali celo kvalificiranega delavca z litrsko steklenico. So primeri, da delavec ali uslužbenec, ki je v bolniškem stanju, pride po mleko v tovarno. Nič novega ni, če vzame upravičenec poleg svojega še mleko za Jaka ali Franceta, s pripombo, da ga on itak ne pije in ga daje njemu. Nekateri se izgovarjajo tudi tako-le: ta skodelica je zame, pa še za Rezko, in tudi ta skodelica je polna mleka, ki pa ga Rezka seveda nikoli ne dobi, pač pa je mleko pripadalo tovarišici sodelavki, ki je Rezki napravila uslugo. Ko je že govora o mleku kot zaščitnem sredstvu pred poklicnim obolenjem, potem naj še pripomnimo, da ne manjka v naši tovarni primerov, ko se Franceljini in Rezke pojavijo pri razdeljevanju mleka kar po dvakrat na dan.

Seveda je takšnih primerov v naših obratih še več, mi pa smo mnenja, naj v bodoče dobi mleko upravičenec v pravilni količini. Pri tem pravilu ne bi smeli popuščati zaradi osebnih interesov, pač pa se mora odvišna količina mleka razdeliti na vse upravičence enako. To velja tudi za ostala zaščitna sredstva, predvsem pa za dežne plašče, bunde itd. Po vsej verjetnosti so v našem podjetju organi, ki bi lahko dosledno skrbeli za pravilno uporabo zaščitnih sredstev, dolžnost nas vseh pa je, da skrbimo za to, da enkrat za vselej odpadejo primeri, ko zaščitna sredstva uporabljamo v privatne namene.

Zavijanje žice
Foto M. Mikelj

O produktivnosti dela

Produktivnost človekovega dela je ena najvažnejših komponent življenjskega standarda, zato ni vseeno, če produktivnost določene družbene skupine narašča hitreje, počasneje ali celo pada. Znano je, da je bil prva leta po II. svetovni vojni življenjski standard v Evropi na zelo nizki stopnji. Da bi se pa standard povečal, je bilo potrebno povečati proizvodnjo vseh dobrin, kar ni bila lahka naloga. Tudi železarna proizvaja dobrine za družbo, zato je njena naloga, zvišati proizvodnost proizvodov iz jekla.

Zasledovanje in ugotavljanje proizvodnosti pa sloni na najrazličnejših principih. Izbira principa je odvisna od najrazličnejših pogojev dela v podjetju. V glavnem se poslužujemo sledečih načinov izračunavanja proizvodnosti:

1. Podjetje, ki izdeluje samo en proizvod in podjetje z več proizvodi, ki se dajo meriti z enako enoto teže, za katero je potreben enak normativ delovne sile in enoto proizvoda, računajo proizvodnost po brazcu:

$$\frac{\text{število zaposlenih}}{\text{skupna proizvodnja (kg) v času t}} = \text{kg/mož. t}$$

Čas je lahko leto, mesec, dan ali ura. Opisana produktivnost ali storilnost se nanaša na stalež obrata ali podjetja. Po tem kriteriju se v železarni računa proizvodnost na jeklo in na blagovno proizvodnjo v merilu ton/leto. mož (Glej tabelo — kolono 4 in 5).

2. Proizvodnost se lahko računa tudi po učinkovito opravljenih urah za določeno količino proizvoda v določene

v finančnih dosežkih železarne in so vidni v finančnih pokazateljih. Zaenkrat se je treba zadovoljiti z zasledovanjem proizvodnosti v okviru cele železarne po utrjenih principih določenega stalnega kriterija količine in porabljenih ur, oziroma staleža zaposlenih.

Pri zasledovanju proizvodnosti posameznih obratov so pri dosedanjih načinih včasih določene anomalije. Kot pri izračunavanju v proizvodnosti celotne železarne, se moramo tudi pri izračunavanju proizvodnosti pri posameznih obratih ali skupine obratov držati določenih stalnih kriterijev.

Z raznimi reorganizacijami, ki so potrebne za boljši tok proizvodnje, nastopajo n. pr. razni medobratni premiki delovne sile, kar povzroči spremembo kriterija in nov rezultat proizvodnosti in se ne da več primerjati s prejšnjimi rezultati proizvodnosti tega obrata. Tu so potrebne dodatne analize, ki nam razčistijo pojme. Pri izvažanju izdelkov nastopajo dostikrat posebne zahteve kupca, z ozirom na boljšo embalažo. Ker se porabi za to dodatno delo več delovne sile, bo proizvodnost v takih slučajih navidezno padla, kljub temu, da je finančni uspeh boljši. Tudi tu nam le podrobna analiza pove, če je proizvodnost res padla, ali pa je proizvodnost celo v resnici narastla.

Že iz gornjega je razvidno, da izračun pravilne proizvodnosti dela ni enostaven in je celo zelo zamuden. V praksi pa potrebujemo rezultate čim hitreje in se moramo včasih zadovoljiti z nekoliko netočnejšimi rezultati, ki so pa čimprej dosegljivi in nam še vedno zadovoljivo nakazujejo, ali proizvodnost pada ali narašča.

V žičarni se blešči nova žica

Foto M. Mikelj

nem razdobju: mesec, četrletje, polletje ali leto. Tako dobimo proizvodnost izraženo v kg/h. Železarna zasleduje proizvodnost po tem kriteriju za skupno proizvodnjo vseh proizvodnih obratov, h katerim se pa še prišteva proizvodnja livarn, šamotarn in vzdrževalnih delavnic.

Niti prvi, niti drugi način pa nista teoretično popolnoma pravilna, saj ne upoštevata kvalitete premika in je znano, da se porabi v splošnem za izdelavo kvalitetnejšega blaga več časa. Praksa kaže, da nam rezultati po teh merilih zaenkrat zadovoljno služijo za globalno oceno gibanja produktivnosti.

Ker železarna prehaja postopoma v čim kvalitetnejšo proizvodnjo, nam omenjeni rezultati kažejo nekoliko počasnejši dvig proizvodnosti, kot bi se proizvodnost računsko dvignila, če bi upoštevali še kvalitete premike.

Kvalitetni premiki v posameznih obratih še nimajo znatnega vpliva na proizvodnost celotne železarne v zgoraj omenjenem merilu, pač pa se ti kvalitetni premiki odražajo

Na osnovi gornjih principov so iz naslednje tabele razvidne proizvodnosti:

Razdobje	Proizvodnost skupne proizvodnje		Proizvodnost jekla		Proizvodnost blagovne proizvodnje	
	kg/h	%	ton/mož leto	%	ton/mož leto	%
1	2	3	4	5	6	7
1956	47,6	94,8	38,1	93,4	29,6	90,7
1957	50,2	100,-	40,8	100,-	32,6	100,-
I. kvart. 1958	53,2	105,9	43,6	106,8	35,9	110,1
II. kvart. 1958	50,6	100,8	39,8	97,5	29,5	90,5
III. kvart. 1958	51,4	102,3	36,6	89,7	32,2	98,7
Povprečje I. do III. kvart. 1958	51,75	103,1	40,-	98,0	32,5	99,75

Že gornje številke nam mnogo povedo. V primerjavi z letom 1956 se je v letu 1957 skupna proizvodnja dvignila za 5,45 %, proizvodnost jekla ton/mož/leto za 7,08 %, proizvodnost blagovne proizvodnje ton/mož/leto pa za 11 %. Če primerjamo dosežene povprečne rezultate proizvodnosti treh kvartalov 1958, pa vidimo, da je porast proizvodnosti v primerjavi z letom 1957 v skupni proizvodnji znašal 1,55 %, medtem ko je proizvodnost jekla v primerjavi z letom 1957 padla za 0,8 %, proizvodnost blagovne proizvodnje pa za 0,08 %. Potruditi se bo treba, da do konca leta šimbolj dvignemo zlasti proizvodnjo surovega jekla in proizvodnjo profilnih valjarn.

3. Kot nadaljnji princip izračunavanja proizvodnosti nam lahko služi odnos

$$\frac{\text{vrednost proizvodnje}}{\text{število zaposlenih}} \quad (\text{din/mož/leto})$$

Pri tem principu merjenja proizvodnosti nastopa delna netočnost v tem, da se z leti spreminjajo zlasti cene surovin, osebni dohodki, družbeni instrumenti itd., tako da ima tudi s pomočjo norm. Namesto vrednosti proizvedene količine ta princip določene hibe.

4. Zelo zanesljiv pokazatelj proizvodnosti bi dobili tudi, če delimo za določeno količino proizvodnje normirani čas z resnično porabljenim časom delovne sile. Ta način pa zahteva res docela utrjene in realne norme.

Če hočemo priti do šim popolnejših rezultatov, ki so nujno potrebni za nadaljnje in še boljše zasledovanje gibanja proizvodnosti, zlasti z ozirom na upoštevanje kvalitetnih proizvodov, je nujno potrebno posvetiti vprašanjem v pravih in še preciziranem zasledovanju proizvodnosti največ pozornosti, kajti proizvodnost nam diktira boljši standard in zadovoljstvo.

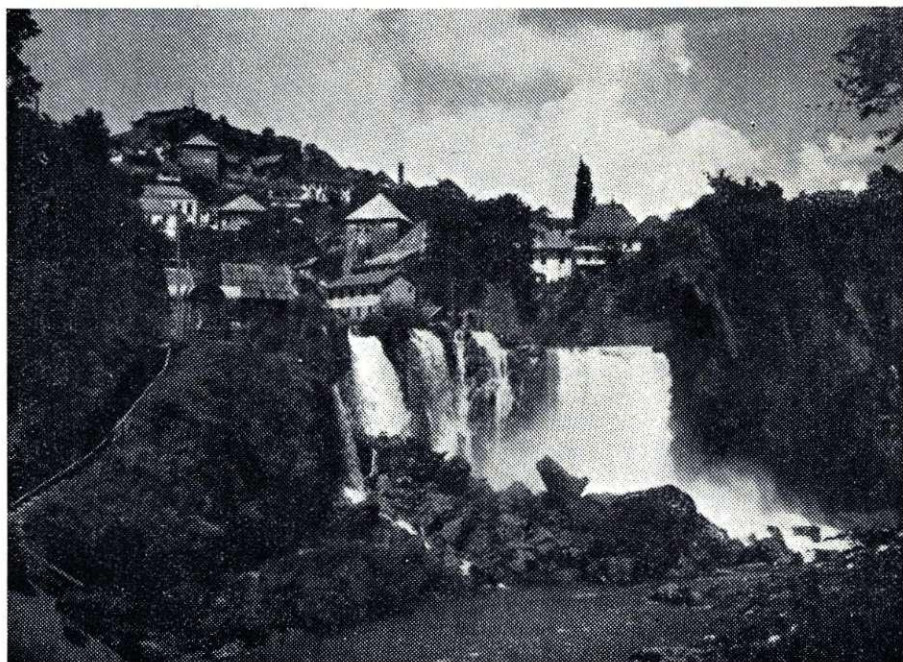
Stegu Milan

Pred 15. leti smo vzidali **temeljni kamen naše državnosti**

Te dni mineva petnajst let, ko je starodavno bosansko mesto Jajce postalo zibelka nove jugoslovanske državnosti. V njem so se zbrali odposlanci vseh jugoslovanskih narodov, med njimi tudi slovenski, izvoljeni na zasedanju Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta v Kočevju. Šestnajst slovenskih delegatov: Boris Kidrič, Tone Fajfar, Josip Vidmar, dr. Marjan Breclj, Zoran Polič, Mica Šlander, Jaka Avšič, Jože Rus, Edvard Kocbek, Franc Lubej, Josip Jeras, Božidar Jakac, dr. Metod Mikuž, dr. Igor Lunacek, Ivan Novak-Očka in dr. Lado Vavpetič, so 10. novembra krenili s T24, baze Glavnega štaba Narodnoosvobodilne vojske in Partizanskih odredov Slovenije na pot čez Črmošnjice, Semič, Črnomelj, Dragatuš, Sinji vrh, se prebili čez Kolpo in čez nevarno, od Nemcev in ustašev kontrolirano ozemlje in nadaljevali pot pod zaščito hrvatske partizanske čete do hrvatskega osvobojenega ozemlja in po njem čez Kordun in Liko proti Otočcu, kjer so se jim pridružili hrvatski odposlanci, člani ZAVNOH. Srečanje slovenske in hrvatske delegacije je bilo prava manifestacija bratstva jugoslovanskih narodov. Nato sta ob delegaciji nadaljevali pot čez porušeno Korenco, Udbino, ki je bila močno ustaško leglo, Dolnji Lapac, proti izviru Une in Srba v Livno, kjer sta delegaciji zvedeli za cilj potovanja. Dne 28. novembra 1943 ponoči sta se delegaciji prepeljali s kamionom čez Kuprež, Bugojno in Vakuš v Jajce. Tam je slovenska šestnajstčlanska delegacija našla še sedemnajstega svojega člana Edvarda Kardelja, ki se je mudil pri Vrhovnem štabu Narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov Jugoslavije. Tu je slovensko delegacijo prisrčno sprejel tudi vrhovni komandant in voditelj jugoslovanskih narodov — tovariš Tito in ji čestital k dotedanjim partizanskim uspehom v Sloveniji, ki se je takrat

ponašala že z dvema večjima osvobodjenima ozemljema, z enim na Dolenjskem, z drugim pa na gorenjsko-primorskih tleh. Dolga pot slovenske delegacije (poglej samo na zemljevid!) je bila nagrajena s srečanjem s Titom, ki je s svojimi sodelavci že nekaj mesecev pripravljaval II. zasedanje AVNOJ in se odločil za kraj zasedanja v Jajcu. Mesto Jajce, mesto s starodavnimi zgodovinskimi izročili, s sledovi slave zadnjih bosenskih kraljev, z gradom kralja Tvrdka in z grbom zadnjega bosanskega kralja Stjepana Tomaševića, ubitega od Turkov, mesto velikega »bosanskega rusage«, splitskega hercoga Hrvoja Vukčića Hrvatinića, mesto, ki mu je dala zgodovinski pečat stoletna kultura bogomilov in srednje-

veškega krščanstva, prelivajoča se s kasnejšo kulturo orientalskega islama, mesto z bogato zgodovino, se je dne 29. novembra 1943 obogatilo z največjim zgodovinskim dogodkom, z rojstvom nove Jugoslavije. Dobre tri mesece pred II. zasedanjem AVNOJ je bilo osvobodeno. Ni videlo partizanov prvič. V času narodnoosvobodilne vojne je večkrat menjalo gospodarja. Partizani so ga osvobodili prvič leta 1942, konec istega leta pa so ga ponovno zavzeli Nemci in ga držali vse do 17. avgusta 1943, ko so jih ponovno pregnali partizani in ga osvobodili v veliki partizanski ofenzivi, ki je sledila takoj po proboju iz nemškega obroča na Sutjeski in razbitju V. sovražne ofenzive. V tem času je bilo Jajce glavno

mesto uporniške in neporažene Jugoslavije, saj je bilo od 17. avgusta 1943 dalje vse do 8. januarja 1944 sedež tovariša Tita, Vrhovnega štaba, CK KPJ, CK SKOJ, štaba I. korpusa in desetih divizij, zavezniških misij in drugih pomembnih ustanov. Od tu se je vodila v tem obdobju borba jugoslovanskih partizanskih enot, ki so — računajoč borbene enote — štele v tem času blizu tristo tisoč mož, formiranih v korpuse, divizije, brigade in odrede. Te enote so v tem času osvobodile že več ozemelj, katerih skupna površina je takrat znašala že polovico vsega jugoslovanskega ozemlja. Na teh ozemljih je delovala že nova ljudska oblast in se vedno bolj razvijala in utrjevala. Ilegalni odbori pa so obstojali tudi na ozemlju, ki ga je kontroliral sovražnik. Po vsej državi je nastajala nova oblast, ki ni imela ničesar skupnega z nekdanjo jugoslovansko oblastjo, oziroma z oblastniki, ki so po razsulu predaprilske Jugoslavije ali zbežali v tujino, ali pa se vdinjali okupatorju. Ljudstvo ni hotelo, da bi po zmagovito zaključeni vojni moralo ponovno služiti protiljudskim režimom, ki so bivšo Jugoslavijo pripeljali v tako neslavno katastrofo. Ljudstvo je hotelo, da vzame oblast v resnici v svoje roke in si vlada samo.

Takšno razpoloženje je nastalo v Jugoslaviji že leta 1941 in je vedno bolj naraščalo. Četniško izdajstvo Draže Mihajlovića, ki je še leta 1943 bil na listi ministrov emigrantske »vlade«, je ljudstvu odpiralo oči in ga združevalo vedno tesneje v vrstah narodnoosvobodilnega gibanja, pod vodstvom KPJ in Fronte. Že sama vstaja leta 1941 na področju sedanjih nacionalnih republik je bila manifestacija razpoloženja in opredelitve širokih množic jugoslovanskega ljudstva, ki ni hotelo več povratka k staremu. Žal pa tega v zavezniških državah niso hoteli razumeti, niti v Sovjetski zvezi ne. Prav zaradi nerazumevanja Kominterne — ali točneje rečeno Stalina — ni AVNOJ že na svojem prvem zasedanju, dne 26. novembra 1942 prerasel v vrhovno oblastveno telo v Jugoslaviji. Niti Moskva ni hotela v tistem času priznati ljudske oblasti v Jugoslaviji kot legalno oblast, marveč je priznavala in vzdrževala stike z emigrantsko jugoslovansko vlado, ki je bila že zdavnaj izgubila stik z množicami in se je preko kvislinških organizacij borila proti narodnoosvobodilni vojski in s tem seveda tudi proti zaveznikom. Vzhodne in zahodne zavezniške postaje in tisk so obveščali javnost v svojih državah celi dve leti narodnoosvobodilnega boja hote ali ne hote napak. Partizanske uspehe v boju proti fašističnim vojnim silam so razglašali za zmage Mihajlovićevih četnikov, ki so že leta 1941 (kljub prizadevanju tov. Tita, da bi se skupno borili proti okupatorju) sredi vojne začeli državljansko vojno in se borili tako do konca vojne proti skupni zavezniški stvari. Dobri dve leti najtežjih bojov brez sleherne pomoči od zunaj, ni mogla

Tov. Tito na II. zasedanju AVNOJ v Jajcu

resnica, kdo se bori v Jugoslaviji proti okupatorju in kdo z njim sodeluje, prodreti med javnost v zavezniških državah. Ni čuda, da je bilo predtem jugoslovansko borbena ljudstvo zaradi zlaganega obveščanja zavezniške javnosti ogorčeno in da so partizani in množice, ki so sodelovale v narodnoosvobodilnemu gibanju, zahtevali da se okrepe dotedanje pridobitve njihovega boja. Prav tako je čutilo tudi naše vodstvo, a da ne bi delalo nepotrebnih političnih težav Sovjetski zvezi do zaveznic Anglije in Amerike, se na I. zasedanju AVNOJ v Bihaću ni odločilo, da bi se AVNOJ spremenil v vrhovni organ ljudske oblasti, ki bi odzvel pravico emigrantski »vladi«, da bi govorila o Jugoslaviji in jo zastopala v mednarodnem merilu. Kapitulacija Italije, ki je partizanstvo zaradi velikih količin zaplenjenega orožja in streliva materialno okrepila in še bolj razplamtela boj jugoslovanskih narodov, podpiranje izdajalskih sil po emigrantski vladi v Londonu, žaljivo obveščanje javnosti o boju jugoslovanskih narodov, ki so ga pripisovali izdajalcu in vojnemu zločincu Draži Mihajloviću, vse to je terjalo, kljub Stalinovemu odsvetovanju in negodovanju, da je Jugoslavija in jugoslovanska revolucija že takrat stopila na svojo lastno pot. Da je bila ta pot edino pravilna, so pokazali kasnejši dogodki. To jugoslovansko pot v socializem je začrtalo II. zasedanje AVNOJ v Jajcu.

V vsej zgodovini še ni bilo tako naškega porajanja nove oblasti, kakor je bilo na II. zasedanju AVNOJ. Že sam prihod izvoljenih delegatov iz vseh, tudi najoddaljenejših predelov

države, je bilo junaško dejanje, združeno z nadčloveškimi naporami in mukami tistih, ki so potovali do Jajca večjidel peš, po poznojesenskem dežju in blatu, prenočujoč mnogokrat v strupeno vlažnem in mrzlem zraku na prostem, preko nevarnih ozemelj, zasedenih z okupatorjevimi četami, in preko pogum in samozavest vzbujajočih otokov osvobojenih ozemelj. Nekatere delegacije so se morale spotoma zapletati v borbo. Kljub temu pa so prispele vse v Jajce, kjer se je v pravkar obnovljenem in lepo urejenem Domu kulture začelo dne 29. novembra 1943 II. zasedanje AVNOJ.

Zgodovinsko zasedanje AVNOJ je začel predsednik Izvršnega sveta AVNOJ dr. Ivan Ribar, glavni referat pa je imel tovariš Tito, ki je prebral kot vrhovni komandant Narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov Jugoslavije svoje poročilo. V svojem govoru je opisal vse faze našega narodnoosvobodilnega boja od leta 1941 dalje in podčrtal, da je AVNOJ ena največjih in najpomembnejših pridobitev naše borbe, ki je položila temelje za zgraditev bratstva in enakopravnosti vseh narodov Jugoslavije. Med drugim je poudaril tudi borbo in uspehe slovenskega partizanstva ter osvobodjenje Istre in Slovenskega Primorja po italijanski kapitulaciji. Titov govor so odposlanci naših narodov sprejeli z nepopisnim odobravanjem. Navdušenje ob njegovem govoru je vedno bolj naraščalo. Navdušenje je zlasti zakipelo, ko je izjavil, da je naša ljudska vojska že ustvarila vse pogoje za ustanovitev svobodne, demokratične, federativne Jugoslavije.

Ko se je navdušenje nad Titovim govorom poleglo, so spregovorili delegati. Med slovenskimi delegati je narodni heroj Boris Kidrič govoril o izkušnjah slovenskega partizanstva in o položaju v Sloveniji. Govoril je o ustanovitvi Osvobodilne fronte po zlomu stare Jugoslavije. Na poziv KPS je OF takrat organizirala večino slovenskih množic. Med slovenskim ljudstvom se je tedaj skovala taka enotnost, kakršne v zgodovini slovenskega naroda še ni bila. Osvobodilna fronta slovenskega naroda v tistem času ni ničesar ukrenila proti tako imenovani jugoslovanski vladi v tujini. »Od nje nismo zahtevali nič drugega,« je rekel Boris Kidrič, »kakor da ta jugoslovanska vlada dovoli slovenskemu osvobodilnemu gibanju, da se razvije tako, kakor zahtevajo koristi slovenskega naroda. Zdaj pa je na podlagi dokumentov popolnoma dokazano, da je začela izdajalska emigrantska vlada iz Londona na vse načine podpirati notranje sovražnike slovenskega naroda. Jugoslovanska londonska vlada je dala pobudo za ustanovitev bele garde. Dala je direktivo, naj bela garda nastopa skupaj s sovražnikom proti narodnoosvobodilni vojski. Pomagala je beli gardi, ki je sodelovala z Italijani v veliki italijanski ofenzivi leta 1942 in končno je belo gardo napotila, da je začela oboroženo borbo proti slovenskemu narodu, proti

njegovi OF in njegovi vojski. Vse to je z dokumenti dokazano. Najvažnejši dokument je veliki proces proti ujetim belogardističnim in plavogardističnim oficirjem v Kočevju, ko je bilo to slovensko ozemlje osvobojeno, voden po pravilih, ki jih zahteva juridično dobro voden proces. Na tem procesu je bil glavni obtoženec, kolovodja, žandarmerijski poročnik Marjan Strniša. Le-ta je dobesedno izjavil, da »so bili vsi sklepi v Londonu sporočeni po radiu, da je treba partizane podpirati, le pesek v oči, hkrati pa so preko tajnih radijskih oddaj iz Kaira in Londona naročali, naj se boriijo proti partizanom«. Nato je Boris Kidrič naštel še nekaj dejstev o izdajalskem početju slovenske reakcije, nato pa pojasnil stališče OF slovenskega naroda do bodoče ureditve jugoslovanske države. »OF poudarja«, je rekel Boris Kidrič, »da narode Jugoslavije neogibno povezuje zgodovinska in v borbi izražena povezanost« in zaključil: »Verjemite mi, tovariši, da smo se mi slovenski delegati na tej poti še bolj prepričali in da smo ponosni in da je bila še globlja misel o tem, kako potrebno je in kako smo že dosegli enotnost vseh narodov Jugoslavije. Slovenijo je med ljudsko vstajo zajel mogočen val slovenskega patriotizma, kakršnega v slovenski zgodovini še ni bilo, vzvalovil je val, mogočen val jugoslovanskega patriotizma, ki bo zdaj zasijal s še večjim sijem, s še večjim plamenom.« Govorili so tudi drugi člani slovenske delegacije. Med njimi je v njenem imenu predlagal Josip Vidmar, naj bi vrhovnemu komandantu tovarišu Titu podelili naziv maršala. Ta predlog so vsi delegati z ovacijami in največjim navdušenjem sprejeli.

Tak je bil zunanji in manifestativni okvir II. zasedanja AVNOJ. Pravo notranjo podobo in vsebino pa so mu dali referat tovariša Tita in ugotovitve ter temeljita razglabljanja o poti, ki naj bi jo v korist jugoslovanskih narodov šla bodoča Jugoslavija, tista Jugoslavija, ki se je ta dan porajala iz krvi borcev, ki so padali že dve leti in pol za svobodo in ki so še padali do konca vojne. Odposlanci jugoslovanskih narodov so si bili enotni v tem, da povratek na staro ni mogoč. Zato so poleg drugih sklepov na tem zasedanju sprejeli tri osnovne: prvi sklep, da se AVNOJ konstituira v vrhovno zakonodajno in izvršilno predstavništvo, katerega predsedstvo imenuje Nacionalni komite osvoboditve Jugoslavije z značajem začasne jugoslovanske vlade, drugi sklep postavlja federativno načelo notranje ureditve Jugoslavije, tretji osnovni sklep pa odvzema vse pravice pobegli vladi in prepoveduje prihod v državo kralju Petru do osvoboditve celotne države, ko bo ljudstvo odločilo o vprašanju kralja in monarhije. S tem je AVNOJ dejansko odvil emigrantski vladi v Londonu pravico, da bi zastopala Jugoslavijo v zunanjem svetu, in dosegel, da je začela med javnost v zavezniških državah prodirati resnica o Jugoslaviji in nje-

nih dejanskih borbah za svobodo. Tovariš Tito je na II. zasedanju AVNOJ glede na to dejal: »Potrebno je bilo preliti potoke dragocene ljudske krvi, potrebno je bilo, da so desetstisoči naših najboljših sinov dali svoje življenje v teku dveletne neenake borbe s sovražnikom, da si je resnica o dejanskem položaju v Jugoslaviji utrla pot v svet. Najbrž ni še nikdar kak majhen narod tako mnogo žrtvoval, da bi prepričal svetovno javnost, da je kri, prelita v Jugoslaviji, njegova kri in ne kri tistih nesramnih izdajalcev, katerih voditelji še vedno uživajo gostoljubje v zavezniških državah.«

Počasi, šele leta 1943, je začela prodirati resnica o boju jugoslovanskih narodov med zavezniško javnost. Priznanje, da je narodnoosvobodilna vojska Jugoslavije bila priznana kot zavezniška vojska, je dala šele Teheranska konferenca. Z izrecnim sklepom Roosewelta, Stalina in Churchila je v objavi teheranskih sklepov prišla na prvo mesto točka o prej omenjenem priznanju jugoslovanske narodnoosvobodilne vojske kot zavezniške vojske, toda niti Velika Britanija, ne Amerika in ne Sovjetska zveza se sprva niso hotele strinjati z vsemi sklepi II. zasedanja AVNOJ. Toda jugoslovansko ljudstvo je vztrajalo do konca in ni dopustilo, da bi se kdo vmešaval v njegove notranje zadeve. Preizkušeno v strahotnem boju, naporih in nepopisnem trpljenju je stopalo po lastni poti, tlakovani z njegovo krvjo in zmagalo. AVNOJ se je sestal na tretje zasedanje dne 10. julija 1945 v Beogradu, tretjič in zadnjič. Na tem zasedanju se je preimenoval v Začasno ljudsko skupščino, ki je štela 483 članov in med drugim sprejela Zakon o potrditvi Ustanovne listine Združenih narodov, Zakon o izvolitvi Ustavotvorne skupščine in Zakon o agrarni reformi in kolonizaciji.

Reakcija še ni odnehala. Še vedno je upala, da bo prišla nekako na oblast. Na podlagi sporazuma Tito—Šubašić, do katerega je prišlo in s katerim se je v Začasno jugoslovansko vlado vključilo nekaj predstavnikov emigrantske vlade, je reakcija upala, računajoč na težave, ki so čakale porušeno Jugoslavijo in na njeno, skoraj popolnoma uničeno gospodarstvo, da bo lahko iz vrst kolaboracionistov, nekdanjih izkoriščevalcev in nezadovoljnežev, ki jih poraja vsako težavno ustvarjanje novega gospodarstva, organizirala v doglednem času v sami Ljudski fronti močno opozicijo in z njo izpodkopala temelje novi jugoslovanski državnosti in novi družbeni ureditvi. Toda te njene sanje so bile kratkotrajne. Dne 11. novembra 1945 je velika večina jugoslovanskega delovnega ljudstva izpodkopala njene namene. Z volitvami v ustavodajno skupščino se je odločilo za pot, ki jo je Jugoslaviji priborila in začrtala narodnoosvobodilna borba. Dne 29. novembra 1945 je Ustavodajna skupščina prvič zasedala in v imenu jugoslovanskih narodov sprejela deklaracijo, da

se ukine monarhija in proglasi Federativna ljudska republika Jugoslavija. S tem je bil prvi del naše revolucije zaključen in začel se je drugi del, graditev socialističnega gospodarstva in socialistične družbe. Tudi ta del je poln težav, samopremagovanja in junaštva jugoslovanskih narodov. Kdo ne pomni težav obnove in prvega petletnega načrta? Ljudstvo — slabič bi že omagalo, naše ljudstvo, vajeno trpljenja in z vero, da si bo samo ustvarilo boljše življenje in svojo srečnejšo usodo, pa je vztrajalo in si utiralo svoja, neizhojena pota. Dne 31. januarja 1946 je ustavodajna skupščina potrdila Ustavo FLRJ in se spremenila v Ljudsko skupščino prvega sklica, ki sta jo sestavljala dva doma: Zvezni svet in svet narodov s skupno 620 člani. Med najvažnejšimi sprejetimi zakoni na tem zasedanju sta bila Zakon o petletnem načrtu in Zakon o nacionalizaciji zasebnih gospodarskih podjetij. Štiri leta kasneje, dne 26. marca 1950, je bila na splošnih parlamentarnih volitvah izvoljena Ljudska skupščina drugega sklica. Ta skupščina je med drugim sprejela Zakon o delavskem samoupravljanju, ki je posegel globoko v razvoj naše družbe in graditve socialističnih odnosov v njej.

Uveljavljanje zakona o delavskem samoupravljanju je dobivalo iz leta v leto popolnejšo obliko. Dne 7. junija 1952 so bili sprejeti okvirni predpisi, po katerih se je začelo razvijati družbeno upravljanje na področju socialnega zavarovanja iz republiških zavodov za socialno zavarovanje. S tem zakonom so prevzeli upravljanje socialnega zavarovanja zavarovanci sami. Pol leta kasneje, dne 13. januarja 1953 je Ljudska skupščina sprejela novi Ustavni zakon, po katerem sta se dotedanja izvršna organa Ljudske skupščine — prezidij in vlada — zamenjala in preoblikovala v Izvršni svet in državno tajništvo. Prav tako je bil na tem zasedanju maršal Tito izvoljen za predsednika republike. Na podlagi novega Ustavnega zakona smo 22. novembra 1953 izvolili svojo tretjo ljudsko skupščino. Prvič v zgodovini so neposredni proizvajalci volili svoje predstavnike v najvišje predstavniško in zakonodajno telo FLRJ. Te volitve so bile ponovno veličastna zmaga socialistične demokracije. Od tedaj naprej se je družbeno upravljanje preneslo na vsa področja družbenega in kulturnega življenja. Ta proces razvoja se še nadalje izpopolnjuje. Začetek vsega tega pa je bilo II. zasedanje AVNOJ pred petnajstimi leti in zato lahko po pravici imenujemo to zasedanje za temeljni kamen naše državnosti in naše nove družbe. Zato je prav, da smo se ob petnajstletnici tega zasedanja pomudili nekoliko dlje kakor prejšnja leta in obenem vsaj bežno pregledali prehojeno pot. Ozmimo se samo na povojni razvoj in napredek Jesenic in videli bomo, da naši napori niso bili zaman. Zato smelo naprej!

„Monte Carlo“

naših upokoјencev je dograjen

Društvo upokoјencev na Jesenicah je v Sloveniji med najštevilnejšimi pa tudi najbolj delavnimi. Odbor, ki mu že nekaj let predseduje tov. Bobinc, rešuje vprašanja pokoјnin, podpira upokoјence z minimalnimi pokoјninami, pripravlja razne izlete ter kulturno zabavne večere. V letošnjem letu pa sta bila odbor kot tudi članstvo društva še posebno delavna. Pred 20 leti je takratnim upokoјencem uspelo dobiti ob sedanji Razgledni poti, to je v Mirci, leseno stavbo, ki so ji rekli „Monte Carlo“. Zgradila sta jo občina in takratna Kranjska industrijska družba. Stavba je 20 let služila svojemu namenu kot drugi domek jeseniških veteranov in jim nudila prijetne urice. Stari so odbajali, nado-meščali pa so jih vsako leto mlajši, novi upokoјenci. Jeseniški „Monte Carlo“ je bil zadnja leta že v slabem stanju. Stavbo, ki je bila dograjena l. 1938., so pomladi dokončno demolirali neznani zlikovci. Razbili so okna, uničili inventar ter pokradli slike in karte. Stavba ni mogla več služiti svojemu namenu.

Jeseniški upokoјenci so se obrnili na Obč. ljudski odbor in na Železarno Jesenice. Pri obeh so naleteli na razumevanje in na prostoru bivše lesene ute so pričeli graditi nov dom jeseniških upokoјencev. Odstranili so staro stavbo, izravnali teren, napeljali vodovod in pričeli graditi zidano visoko pritlično hišo. Z deli so zaključili konec oktobra. V nedeljo 9. novembra pa so novodograjeno stavbo jeseniških upokoјencev, ki ima spodaj dva prostora z verando in zgoraj stanovanje za hišnika, izročili svojemu namenu.

Poleg prispevka Obč. ljudskega odbora in Železarne Jesenice, so ogromno prispevali s prostovoljnim delom upokoјenci, kakor tudi gasilci Železarne Jesenice, učenci Met. ind. šole in obvezniki predvojaške vzgoje. Največ zaslug za dograditev novega doma upokoјencev pa imata predsednik sveta za komunalo in gradnjo Obč. ljudskega odbora, Lojze Božič ter predsednik gradbenega odbora Jakob Lavsegar. Za otvoritev je bila novozgrajena stavba v Mirci, katere okoliš nameravajo spremeniti v park, lepo okrašena. V nedeljo ob 10. uri se je zbralo pred domom okoli sto upokoјencev pa tudi lepo število gostov, med katerimi so bili Franc Treven, predsednik Obč. ljudskega odbora, Lojze Božič, predsednik sveta za komunalo in gradnjo, Tone Dolenc, predsednik UO Železarne Jesenice, inženir Matevž Hajner, glavni direktor Železarne, Zdravko Pogačnik, predstavnik obč. sindikalnega sveta, Slav-

Pogled na prijazno hišico naših upokoјencev

Foto F. Torkar

ko Markelj, predstavnik političnih organizacij, predstavnik rep. odbora upokoјencev in drugi.

Otvoritev doma je naznanilo streljanje v kamnolomu, ki mu je sledil koncert godbe na pihala jeseniške „Svobode“ pred novim domom. V svečanem delu so govorniki podčrtali važnost novodograjenega doma upokoјencev, ki najlepše dokazuje, kako naša socialistična skupnost skrbi za upokoјence in kako se trudi, da bi jim na primeren način poplačala tisto, kar so kot aktivni delavci storili zanjo. Ko je predsednik Bobinc prevzel ključe novega doma, so si gostje ogledali njegovo notranjost.

Novi dom že služi jeseniškim upokoјencem. V njem se dnevno, dopoldne in popoldne, zbirajo jeseniški veterani, pa tudi mlajši upokoјenci. Hvaležni so družbi, ker jim je omogočila, da se udobno ob prijetnem kramljanju ter igri lahko poveselijo v novem in na Gorenjskem najlepšem domu upokoјencev.

Jeseniški upokoјenci bodo svoj prelepi dom v Mirci skrbno čuvali, spremenili njegov okoliš v park in poskrbeli, da bo tudi bodočim upokoјencem primerno in zasluženno razvedrilo.

Ob otvoritvi novega »MONTE CARLA« je govoril predsednik ObLO Jesenice, tov. Franc Treven.

Foto F. Torkar

Sindikalni občni zbor

valjarne 2400

Samo enkrat v letu nas je toliko delavcev naše valjarne zbranih skupaj. To daje sindikalnim občinam zborom slovesen poudarek. Človek se prijetno počuti, ko sedi z delavci drugih dni. Nam v proizvodnih obratih se stroji vrtijo noč in dan. V troizmenskem kolobarjenju dni se lovimo in strežemo strojem. Ne vidimo se, morda samo mimogrede, pa vendar se čutimo. Neko prikrito, nenapovedano tekmovanje nas druži. Vsaka dnina zase predstavlja družino, v kateri ima vsak član določeno nalogo. Trideset misli in trideset parov rok streže strojem. Vsaka dnina ima nekaj svojstvenega, vse pa imajo eno željo: več in bolje valjati. Tako razmišljanje dovede do spoznanja v neizmerno moč kolektiva.

Sindikalna organizacija se ni v celoti znašla v močno spremenjeni in poudarjeni vlogi v kolektivu in proizvodnji. Predsednikov referat je sicer zajel dejavnost sindikata in jo primerjal z doseženimi proizvodnimi uspehi valjarne, vendar ni načel bistva problematike, ki se nujno pojavlja v vsaki proizvodnji.

Ob analizi proizvodne problematike lahko največkrat ugotovimo, da so subjektivni razlogi vzrok napakam, to se pravi, da je odprava teh napak in

s tem odstranitev problemov skoraj vedno v naših rokah.

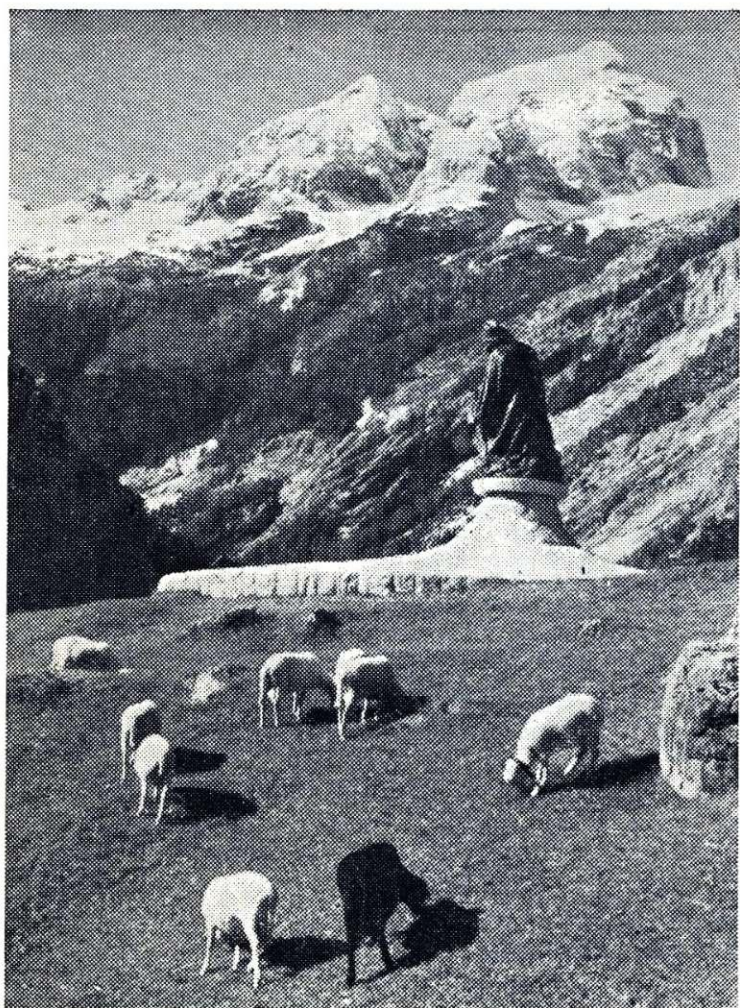
Za tak način aktivnega sodelovanja vsakega posameznika pa je potrebna široka diskusija, ki navadno dovede do ugotovitve, da nam je delavski svet sprejel vrsto pravilnikov in je problem pravzaprav v tem, kako jih dosledno izvajati.

Kolektiv redno izpolnjuje mesečni plan proizvodnje po kakovosti, količini in asortimanu, zato so prišla v ospredje predvsem vprašanja, ki neposredno zadevajo delavca, to je tarifni pravilnik, kvalifikacije, delitev osebnega dohodka itd.

Pojasnila predsednika tovarniškega odbora sindikata teh vprašanj so bila prav potrebna in koristna.

Nezadostno tolmačenje vprašanj analitske ocene, proizvodnosti, minimalnega osebnega dohodka, novega načina obračunavanja plač itd. je bila šibka stran dejavnosti sindikalne organizacije. Nesporno pa je sindikat v polni meri odigral svojo vlogo pri organizaciji letnih dopustov za člane kolektiva.

Žal pa odbor ni povabil na občni zbor vzdrževalcev, ki vzdržujejo naprave valjarn in prav gotovo prispevajo znaten delež k skupnim naporom za boljšo proizvodnjo.

V dolini Trente

Foto J. Čop

L Mercedesom na sončno Primorsko

V zadnjih letih so sindikalni odbori v naši železarni organizirali v glavnem le izlete k morju in v druge bolj oddaljene kraje naše lepe domovine, pozabljali pa so dostikrat na lepote naše bližnje okolice. V letošnjem letu je bil sklep T. O., da se ti fondi, kateri so namenjeni za izlete, izkoristijo samo za prevoz članov. Sindikalni odbor Javornik IV t. j. odpremni oddelek je imel dne 8. 10. 1958 lepo priliko videti lepo dolino Trente. Sama vožnja z avtobusom preko Vršiča je bila izredno zanimiva. Med potjo smo napravili več odmorov in izkoristili priliko za razgovore s prijaznimi Trentarji ter prebivalci Bovca in Tolmina. Naš cilj pa so bila Goriška Brda—Dobrova.

Pogled iz avtobusa na same vinograde nam je dal voljo, da veselo zapojemo. Trsi so bogato obloženi povsod, kjer so pridne roke vinogradnikov prispevale svoje. Glavno pa je opravila letina, ki je tokrat manj naklonjena njivam in travnikom. Zdaj ko je začela „bratev“, imajo trgači polne roke dela. Napolnili bodo več brent in kadi kot lani. Začeli so z belim burgundcem, nato bo na vrsti rebula in druge sorte. Zasopljani se ustavljamo in občudujemo svet pod nami in okoli nas. Med trgači je večina žena in deklet — čudno, kje je mladina, saj bo zemlja ostala neobdelana.

„Letos pa teče iz škafa ne iz rokava“, se je zadovoljno nasmehnil voznik. To je domač izrek za dobro letino. Seveda iz rokava ne teče tako kot iz škafa; kadar je slaba letina, pa pravijo, da teče iz rokava, ne iz škafa. Človeku se kar stiska srce ob pogledu na to, kar leži na tleh in bo šlo v stiskalnico.

Čas hiti ter nas priganja za odhod. Ko se končno vsi zberemo, veselo razpoloženi, krene naš „Mercedes“ proti Cerknem. Še postanek v Škofji Loki ter končno zopet v središču železarskih Jesenic.

Člani sindikalnega odbora Javornik IV se bodo vedno spominjali te prelepe vožnje ter vbujali spomine.

Burlačenko Marjan

Uslužbenci knjigovodstva na izletu v Tuli

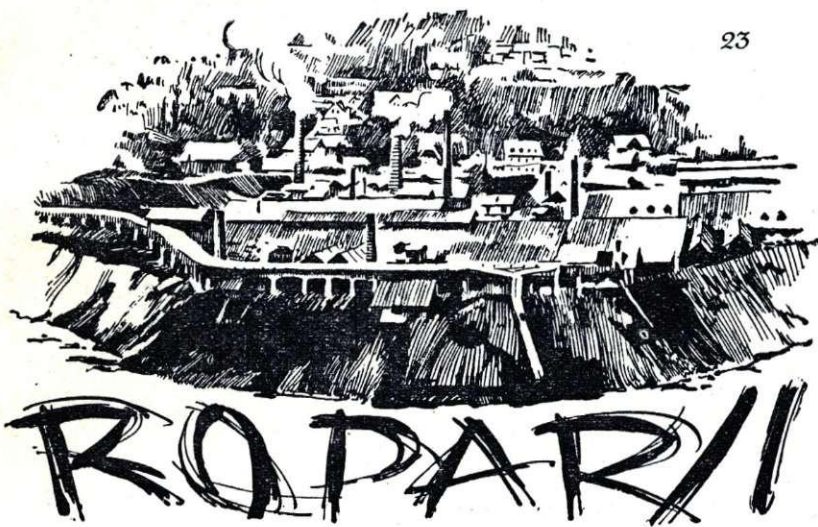
Vse je bilo odločeno v trenutku, cilj pa je bil Pula in nazaj skozi Opatijo domov. Pred odhodom nismo čitali vremenskih prognoz, niti nismo vprašali Manubina za svet ali vendar nam je bilo vreme naklonjeno. Izlet bo ostal vsem udeležencem v prijetnem spominu, posebno še onim, ki doslej niso imeli prilike, da bi videli našo lepo Istro. Žal se izleta niso mogli udeležiti nekateri člani kolektiva oddelka knjigovodstva, ker so bili obremenjeni z vsakodnevним delom. Zagotovili smo jim, da bodo prišli na vrsto drugo leto.

Z avtobusom smo se vozili skozi Koper, kjer smo se okrepčali in prenočili. Priznati moramo, da nam je dobro razpoloženje dovolilo le nekaj-uric spanja, naslednji dan pa smo nadaljevali pot k našemu cilju — Puli. Izletnike je zanimala lepa okolica, ki smo jo videli med vožnjo, ali kljub temu smo nestrpno pričakovali, kdaj bomo zagledali Pulo in svetovno znane otoke Brione. Želja se nam je kmalu izpolnila. Nekdanja rimska in pozneje tudi pomembna avstrijska luka Pula je bila pred nami, v daljavi pa smo videli tudi lepe otoke Brione, ki so se nam zdeli kakor čuvarji naše domovine. Mesto Pula ima mnogo znamenitosti, polno zgodovinskih spomenikov, tu pa so tudi zidovi nekdanjega rimskega amfiteatra, Porta aurea iz 1. stoletja, dobro ohranjen pa je tudi tempel Avgusta. Ze v srednjem veku je bila Pula še radi svojega položaja kamen spotike med Benetkami in Genuo, ki je to mesto ob koncu 14. stoletja porušila, v 17. stoletju pa je Pula prešla v oblast bivše avstro-ogerske monarhije. To je le nekaj zgodovinskih podatkov, povedati pa moramo, 7da je Pula v zadnjih povojnih letih močno spremenila svojo zunanjo podobo. Mesto Pula se ponaša s številnimi novimi zgradbami, tam pa so tudi podjetja ter ladjedelnica Uljanik.

Zaradi kratko odmerjenega časa smo morali zapustiti mesto Pulo, nato pa smo se odpeljali z našim avtobusom dalje proti Opatiji. Pot nas je peljala ob lepih zalivih našega morja, našli pa smo tudi toliko časa, da smo se osvežili ter napravili nekaj zama-hov v morski vodi. Toda naš potni maršal nas je kaj kmalu opozoril, da je treba nadaljevati našo pot proti domu. Kljub temu, da je prijetno razpo-loženje trajalo le kratek čas, smo bili z vsem, kar smo videli in doživeli, zadovoljni. Tako smo se skozi Opatijo, Postojno in Ljubljano vrnili nazaj na Jesenice. Kakor sem že uvodoma povedal, bo izlet ostal uslužbencem knjigovodstva v prijetnem spo-minu, saj ni manjkalo petja, plesa in drugih zabav. Izlet je trajal komaj 48 ur, v tem kratkem času smo nekoliko pozabili na uradne liste, plane, statistike, formule in obrazce, toda nabrali smo novih moči za bodoče delo.

Take izlete bi morali prirejati vsako leto. Člani kolektiva se spoznavajo med seboj, koristni pa so tudi zato, ker se na ta način ustvarja med ljudmi prijateljstvo in tovarišstvo, spoznavamo lepote naše domovine, ki jih dostikrat ne znamo ceniti, udele-ženci takih izletov pa po povratku na svoja delovna mesta nadaljujejo delo še z večjim veseljem.

Rouard je dvignil stekleničico z žganjem. Tudi rdečelasec jo je. »Na zdravje!« je zarjul, spustil žganje iz rok ter z desnico kratko zamahnil in udaril Rouarda s pestjo v obraz. Fricu se je zameglilo pred očmi. Padel je med stole. Žganje se je razlilo po mizi. Njegova palica je odletela v kot. Goldinarja, ki ju je ves čas stiskal v levici, sta se zatrkjala po tleh. Natakariča ju je bliskovito pobrala. A rdečelascu še ni bilo dovolj. Zgrabil je drobnega človeka, ga postavil kot peresce pokonci in ga, napol onesveščenega, prijel z des-nico, z levico pa odprl vrata ter ga s silovito brco brnil skozi vežne duri. Rouard je z glavo priletel v led in obležal na cesti blizu cerkve-nega zida.

Rdečelasec se je vrnil v gostilno, vzel Rouardovo pelerino in naglo izginil v veži ter jo zalučal na cesto. Ko se je vrnil k družbi, je ta za hip onemela, kakor da jo je nekaj dušilo. Nihče ni šel pogledat, kaj se je zgodilo z Rouardom. Le berač, za katerega se nihče ni zmenil

Personalne vesti

Gibanje delovne sile v mesecu oktobru:

- 80 novo sprejetih delavcev
- 61 delavcem prenehalo delovno raz-merje
- 8 novo sprejetih uslužbencev
- 4 uslužbencem prenehalo delovno razmerje

Upokojeni so bili:

1. Kristan Jože, martinarna z delovno dobo 41 let.
2. Vister Avgust, martinarna z de-lovno dobo 43 let
3. Repe Franc, šamotarna z delovno dobo 17 let.
4. Pogačnik Janez, Javornik I. z de-lovno dobo 25 let.
5. Urevc Janez, Javornik I. z delovno dobo 23 let.
6. Kobal Mihael, Javornik I. z de-lovno dobo 36 let.
7. Kobilca Marija, žičarna z delovno dobo 14 let.
8. Kordež Franc, vozovna delavnica z delovno dobo 10 let.

Vsem upokojenim sodelavcem že-limo, da bi dolgo uživali zasluženi pokoj!

Umrli je:

Primožič Drago, lesostrugar — mo-delna mizarna.

Svojcem naše iskreno sožalje!

Naši novi sodelavci:

Uslužbenci:

1. Jenstrle dr. Jože, personalni oddelek.
2. Vičar — Župančič ing. Marija, tehnični biro.
3. Razpet Marija, presonalni oddelek.
4. Lakota Stanko, komunalni oddelek.
5. Veskovič Milan, energijski oddelek.
6. Rabič Janez, nabavni oddelek.
7. Intihar Peter, oddelek za osebne dohodke.
8. Potrebuješ Marinka, jeklovlek.

Delavci:

1. Gregorčič Jože, plavž.
2. Prezelj Tomaž, plavž.
3. Zukič Marija, plavž.
4. Obradovac Mehmed, plavž.
5. Rožič Janez, plavž.
6. Lahajnar Ivan, plavž.
7. Berden Marija, martinarna.
8. Kraljič Julijana, martinarna.
9. Selak Božo, martinarna.
10. Simikič Radoslav, martinarna.
11. Lužar Alojz, šamotarna.
12. Merlin Franc, šamotarna.
13. Kajdič Franc, Javornik I.
14. Vrhar Avgust, Javornik I.
15. Koselj Franc, Javornik I.
16. Škedelj Štefan, Javornik I.
17. Bizjak Franc, Javornik II.
18. Fajfar Vinko, Javornik II.
19. Koselj Filip, Javornik II.
20. Oblak Viktor, Javornik II.
21. Pavlin Jože, Javornik II.
22. Škvorč Stjepan, Javornik II.
23. Zaplotnik Anton, Javornik II.
24. Hozjak Štefan, jeklovlek.
25. Šivic Janez, jeklovlek.
26. Zubanović Ahmed, jeklovlek.
27. Gregori Franc, žičarna.
28. Pirc Vinko, žičarna.
29. Faladore Vinko, žarilnica.
30. Čelesnik Srečko, cevarna.
31. Po'anc Alojz, cevarna.
32. Blažič Ivana, elektrodni.
33. Dovič Frančiška, elektrodni.
34. Gajšek Reza, elektrodni.
35. Hartman Marija, elektrodni.
36. Klinar Ana, elektrodni.
37. Kos Sonja, elektrodni.
38. Krznarič Cilka, elektrodni.
39. Radovič Ljubinko, elektrodni.
40. Kenda Janko, energijski.
41. Šoštarič Valentin, energijski.
42. Klinar Blaž, mehanična delavnica.
43. Oštir Anton, mehanična delavnica.
44. Koren Tomaž, konstrukcijska d.
45. Matjašič Ivan, konstrukcijska d.
46. Mrak Franc, konstrukcijska d.
47. Žnidar Aleksander, konstruk. d.
48. Bojanič Marko, jeklovvarna.
49. Kežzar Bogomir, Javornik III.
50. Sajovic Franc, Javornik III.
51. Rajbar Franc, promet.
52. Lesjak Franc, promet.
53. Sodja Anton, promet.
54. Bevk Aleksander, promet.
55. Erjavec Rafael, promet.
56. Italo Josip, promet.
57. Lakota Andrej, promet.
58. Volc Jože, promet.
59. Peternelj Karel, promet.

in ki je ves čas sedel samcat in skoro neopažen pri peči, se je dvignil, pobral Rouardovo s srebrom okovano palico in odšel. Nihče se ni ozrl za njim. Ko se je takoj nato v gostilni razlegla zopet pijan hreščeča pesem, se je stari berač sklonil nad onesveščenega Frica, ga začel drgniti s snegom in oživljati.

Trajalo je precej časa, da je Fric odprl oči. Ni se zavedal, kje je. V glavi mu je brnelo.

»Roparji!« so bile njegove prve besede. A z njimi ni mislil na rdečelasca in družbo, v kateri je bil. Niti v misel je ni jemal, kakor da jo je pozabil in če je za hip posvetila misel nanjo, se mu je zdelo, da je sanjal in ne v resnici doživel, kar se je maloprej zgodilo. Bolečin, ki mu jih je prizadel udarec, zaradi zaužitega alkohola ni čutil.

Berača, ki se je sklanjal nadenj in se mučil z njim, ni takoj opazil. Ko ga je, ga je začudeno pogledal. Kje je že videl tega starca? Zaman se je mučil, da bi se spomnil.

»Gospod,« je rekel berač, — »domov Vas popeljem.«

Ted besed se je prestrašil.

»Domov? ... Ne domov! Doma so strahovi!«

Blede — je pomislil berač in ga s starčevsko močjo skušal spraviti na noge.

Šele ko ga je berač s težavo spravil pokonci, mu oblekel pelerino in mu dal v roke palico, je Rouard spoznal starca.

»O, ti si, berač!« je rekel s pijanim glasom.

»Jaz, gospod ... Ljudje danes nimajo nobenega spoštovanja več,« je rekel berač in mislil s tem rdečelasca.

»Nisem te mislil žaliti, starec,« je rekel Fric, misleč, da letijo starčeve besede nanj, in se opravičeval: »Pijan sem, veš ...«

»Niste me užalili, gospod,« je pojasnil svoje besede berač. »Tistega sem mislil, ki vas je vrgel iz gostilne na cesto.«

»Kdo me je vrgel? Kdaj me je vrgel?«

»Ljudje ...« je hotel pojasnjevati berač, a Fric ga je prekinil.

»Ljudi sploh ni,« je povedal svojo misel o ljudeh. »So samo tisti, ki nas imajo na vrvicah kakor lutke. In te plešejo tako, kakor igrajo z njimi prvi. Vidiš, stari, to je človeška družba. Tisti, ki igrajo na lutke, in lutke, samo ti se imajo za ljudi. Kdor pa ne more na lutke igrati sam ali pa se noče pustiti, da bi ga navezali na vrvice in napravili za lutko, je v očeh prvih izvržek družbe. In ker oni odločajo, kdo je človek in kdo ni, je ta človek izvržek človeštva tudi pri lutkah. Te mu morda zavidajo, ker ni privezan na vrvice, ker je svoboden. In zato ga sovražijo prav tako kakor prvi ... Vidiš, berač, ti nisi niti igralec z lutkami, niti lutka, (je pijano besedičil Rouard), zato mi povej, kako si prerezal vrvice in se osvobodil. Povej mi, stari!«

Berač je molčal. Ni se menil za pijane Rouardove besede. Ko ga je pripeljal do graščinskih duri, je rekel:

»Ne greste domov, gospod?«

»Domov?« je kolcnil Rouard. »Ne, ne! Doma so strahovi. Kar iz sten pridejo, veš. Leon s pištolo, Otto s pištolo in me hočeta ubiti, kakor sta se sama ... Jaz pa nisem toliko neumen, berač, da bi se jima pustil ubiti. Čeprav to življenje ni vredno pasje fige in čeprav mi je smrt le malo mar, ne bom segel po življenju ... Leon in Otto sta bila norca ... Ne ... Ne grem domov. Raje mi ti povej, kako si se osvobodil?«

Berač je molčal.

»Ali so te osvobodili drugi?«

Berač je molčal. Ko bi sijala mesečina, bi Fric opazil, da se je beračev, prej ponižni obraz spremenil. Čelo med košatimi obrvmi se je namrščilo in iz oči mu je sijalo sovraštvo. Fric pa tega ni videl. Bil je meglen in strupeno mrzel januarski večer. Stara ura na graščini je pravkar odbila deveto. Fric pa ni hotel domov. Oprijel se je berača. Ta pa je molčal.

Beračev molk je prodiral skozi Fričevo pijanost in ga opominjal, da se s starcem ne obnaša prav. Nekje v njegovi podzavesti se je pojavila podoba berača, do katerega je imel sočutje. Zakaj, ni vedel. Čutil je le, da mu je ta berač blizek. Vleklo ga je k temu starcu, kakor da bi se beračeva in njegova usoda nekje stikali. Tako je slutila njegova podzavest. Nekaj mu je pravilo, da nosi ta človek v sebi neko skrivnost, do katere bi se rad pritipal. Želja, da bi spoznal starčevo skrivnost, je treznila njegovo podzavest. In njegova podzavest je spregovorila.

»Rekli so mi, da ste bili nekoč hlapec pri mojem očetu?« je zaradi spremembe, ki jo je v njem izzvala podzavest, spregovoril Fric skoro trezno, dasi ga je še vedno vsega preplavljala pijanost.

»Da, bil sem,« je odgovoril berač na Fričevo vprašanje. — »Bil sem hlapec pri Vašem očetu.«

»Ne spominjam se vas,« je rekel Fric.

»Vi ste bili takrat še v zibelki,« je pojasnil berač. Fric je to že slišal od krčmarice v Kovačevi krčmi danes popoldne, a je že pozabil. Šele ob beračevih besedah se je tega spomnil.

»Pravili so mi,« je rekel.

»Torej veste!« je rekel berač in obstal za hip.

»Da.«

»In?«

»Rad bi zvedel, zakaj ste odšli od nas?« je na beračevo vprašanje vprašal Fric.

»Odšel? To je dolga zgodba in nerad se je spominjam,« je rekel berač in s tem hotel odvrniti Frica od vpraševanja. Fric pa se z beračevim stavkom ni pomiril.

»Vas je moj oče odpustil?« je vprašal.

»Ne, šel sem sam,« je odgovoril berač s poudarkom, ki je zvenel ponosno.

»Sam?« se je začudil Fric.

»Sam!« je trdo ponovil berač.

»Zakaj?«

Fričevo vprašanje je obviselo v tišini. Berač ni odgovoril. Zato je Fric znova vprašal.

»Ne bi vam rad povedal,« se je odgovoru izmikalo berač.

»Le povejte!« ga je silil Fric.

Berač se je zopet ustavil.

»Če že hočete!« je rekel. — »Vaš oče me je udaril s tole palico, ki jo nosite zdaj vi.«

Zdaj je obstal Fric. Tega ni verjel.

»Ne izmišljaj si, stari! Če ne...«

»Vprašali ste me,« ga je prekinil berač in umolknil.

»Vprašal, a ti lažeš!« je zavpil Fric.

»Prav! Bom pa molčal in posloviva se,« je rekel berač mirno.

Ne. Ne! Samo posloviti se ne!

Z beračem mora!

Nekaj ga vleče k starcu.

Oprijel se ga je pod roko in se opotekal ob njem. Šla sta naprej.

Molčala sta, dokler se v Fričevi podzavesti prejšnji stavek ni preoblikoval.

»Udaril vas je? Ne morem verjeti. Moj oče je bil dober človek,« je rekel.

»In vendar me je udaril,« je ponovil berač. — »S posli je bil nagle jeze!«

»Tepel jih ni nikoli,« je vztrajal Fric.

»Mene je udaril!« je znova poudaril starec. »Ponižal me je. In povezal sem culo in šel.«

»S čim vas je ponižal,« je vprašal Fric.

»Z udarcem... Sicer pa,« je zamahnil z roko in rekel žalostno:

»Ta zgodba je dolga in žalostna.«

60. Trček Pavel, promet.

61. Bešič Hasan, transport.

62. Črv Maksimiljan, transport.

63. Debevc Ivan, transport.

64. Grabnar Pavel, transport.

65. Gracar Ivan, transport.

66. Kralj Franc, transport.

67. Mežan Filip, transport.

68. Slabe Albin, transport.

69. Štih Martin, transport.

70. Boštjančič Marija, tekači.

71. Klinar Anica, tekači.

72. Ravnik Marija, tekači.

73. Štremfelj Alojzija, tekači.

74. Bučar Vida, komunalni oddelk.

75. Langus Zinka, komunalni odd.

76. Pogačnik Frančiška, DJR.

77. Mihajlovič Svetislav, promet.

78. Pogačar Janez, Javornik III.

79. Sladič Anton, Javornik I.

80. Uлага Ivan, hladna valjarna.

Novo sprejetim delavcem želimo uspešno delo in zadovoljstvo v našem kolektivu!

Poročili so se:

1. Oblak Jože, referent priprave dela z Nedo Intihar.

2. Razpet Franc, žerjavovodja na plavžu z Emilijo Štancar.

3. Gorenc Albin, premikač na prometu z Ivico Zajšek.

4. Rekar Stanko, vezač na Javorniku I. z Regino Golja.

5. Novak Ignac, električar v elektrodelavnici s Stanko Razinger.

Novoporočencem naše čestitke!

Tepe Goslija ina besedo

Pa »Srečno« vsem skupaj. Bolj kratek bom danes, kajti sem hentano slabega zdravja. Po želodcu in črevesnih ovinkih me zavija že nekaj dni. Jedel sem tisti fižol iz kazine, ki je komaj užiten, pa vse kaže, da so se mi smrdljivi fižolčki, ki so bili vmes, kam zataknil. Za šunko sem pripomnil kuharici, da ima »duh«. Povožala jo je in možato pritrdila: »Pa res!« — in jo je rezala naprej za moj sendvič! Moj prijatelj je pa pri Jeleni zbolel, ko so po sindikalnem zboru energijske grupe pili plesnivo vino, ki je zavdajalo bolj po sodu kot po vinu. Skrb, da ga ne bo kdo preveč pil, je tako zagotovljena. Saj ga ne moreš!

Po vampih pa nas bo še dolgo zvižalo, če ne bo kaj kmalu za pošten denar poštene postrežbe.

Oni dan sem zagledal veliko čudo. V predelovalnih so poskušali izstreliti

leteč krožnik. Pokrov od peči v žarilnici jim je uspelo nekajkrat poslati pod strop. Svetovati sem jim hotel, naj streho odkrijejo in se bodo nemara »krožniki« dvignili prav v veselje. Razjezilo me je tudi, ko sem bral v časopisih, koliko bi nas moralo biti zaposlenih v tovarni. Občinski odbor, piše v časopisu, trdi da 6680, Okrajni odbor 6630, Železarna pa pravi, da 7261. Kdo ima prav? Številke se tako spreminjajo, kot cene na trgu.

Zvedel sem tudi za krepak odgovor na kvalifikacijskem izpitu. Na vprašanje, kako prideš pri nas do »penzjon«, je možakar zatrdil, da kolikor ljudi pozna po tovarni, da ga vsi po pošti dobijo. Hentano »izčrpen« odgovor iz poglavja o socialni skrbi za naše ljudi.

Odgovor se mi je zdel iste »kvalitet«, kot tisti v matematiki, ki je dokazoval, da najhitreje prešteješ čredo ovac, če sešteješ vse noge in potem deliš s 4.

Nadalje sem ugotovil, da ima Elektrosignal, ki dela v naši tovarni, kar pravo ime, saj fluorescenčne luči res dajejo le sem in tja kakšen »signal« od sebe!

Nekaj krepkih primerov atomske brzine sem ugotovil po tovarni. Slišal sem za telegram, ki je tri dni rajšal po tovarni, da je prišel v prave roke. Peklenska brzina je tudi pri montiranju električnih radiatorjev v knjižnici in muzeju, ko ležijo radiatorji že dva meseca in jih v vlažnih in mrzlih prostorih zebe z ljudmi vred. Super-brzino poznajo tudi v naši mizarni, kjer mečkajo naročilnice z delom vred kar po leto dni.

Pa naj pustim tovarno, če ne se bom spet kje preveč utikal, kot so dejali prejšnji mesec za mehanično.

Oni dan pa so imeli na osemletki roditeljski sestanek in je tisti »mlačnik« učitelj tako obdeloval otroke in starše, da so mamce večinoma prijokale domov, otroci pa tudi vedno manj radi hodijo v šolo.

Mamice so mi dejale, da ne pojdejo več na take sestanke. Trdil je, da so bili vsi prejšnji pedagogi zanič in da doslej odlični učenci niso nič posebnega. Reforma šolstva pa taka, da je joj! Po novi reformi uči en človek te lovadbo, angleščino, prirodopis in matematiko! Čudovito sožitje, pisano kot naša Kokodajsa!

Očetje, le hranite denar za »nobla« smučke za vašega otroka, če ne bo po zagotovilih »reform« dobil cvek v te lovadbi.

Za konec le še to, da tista nova stavba na Plavžu, koder bo baje Zdravstveni dom, tako čudno izgleda s tistimi malimi okni in linami, kot da so v stavbi same veže, stranišča in »špajze«, velike sobe pa nobene. Pa se ni jeziti, ker moramo biti vsake nove stavbe veseli. To drži, ampak vsakega arhitekta pa le ne moremo biti veseli! Mar ne!

No, pa »Srečno!«

Pepe Golfja l. r.

Žalost, ki je zazvenela iz starčevega glasu, je iz globin Fričeve duše izvabila sočutje. Zajelo ga je občutje kakor popoldan v Kovačevi krčmi, ko se je zagledal v beračev obraz in ko je hotel temu človeku storiti vsaj majhno dobroto. Dal mu je krono. Zdaj denarja ni imel. Toda čutil je, po žalostnem starčevem glasu je čutil, da bi bila morda dobrota že to, ko bi pripravil starca, da bi mu izpovedal svojo zgodbo, ki je morala biti grenka in žalostna, kakor beračev glas... Da. Izvabiti mora iz berača zgodbo. Človeku postane vendar trpljenje lažje, če ga komu, ki ga razume, izpove. In on — Fric — ga bo razumel.

»Ubogi človek«, je rekel zato, — »povejte mi, kaj vas teži?«

»Ne«, je suho rekel berač. Ruardovo sočutje ga je zbolelo. Vsa komur, ki bi ga hotel s sočutjem in brez posmeha poslušati, bi zaupal svojo zgodbo. Tudi Ruardu bi jo. Toda ta zgodba je bila tako tesno povezana z Ruardovim rodom, da bi tega drobnega človeka v obnošeni pelerini prehudo zbolela... Da. Vsakomur bi jo zaupal in vendar je doslej še nikomur ni, čeprav ga je težila od vseh bolečin najbolj in bi jo rad izpovedal. Ljudje bi se mu smejali, ko bi se jim zaupal. Nihče mu ne bi verjel. Imeli bi ga za norca. In biti norec v človeških očeh je huje, kakor biti berač... Tudi Fric Ruard bi mu ne verjel. Zato mu je ne bo povedal. Svojo zgodbo — svojo največjo bolečino bo ponesel s seboj v grob. Ta zgodba bi tega človeka v obnošeni pelerini še bolj ponižala, kakor je že ponižan. Ruardi se mu sicer niso smilili (celo sovražili jih je — in še kako sovražil!), toda ta drobnjad ni več Ruard. Od vsega, kar ga pri njem spominja na Ruarda, je palica s srebrno kovano glavico, ki jo je pred več kot štiridesetimi leti — menda jih je točno enoinštirideset — občutil, ko ga je z njo udaril Viktor Ruard po glavi. Da, samo ta palica je Ruardova, človek, ki jo nosi, pa je samo še ime, brezpomembna beseda, Ruard pa ni več. Saj nima niti ruardskega napuha, ki je ostal drugim Ruardom, ko so še živeli. Berač je poznal vse. Dobro jih je poznal! Ta človek, čeprav Ruardova kri, pa se mu je smilil. Čutil se je krivega pred njim zaradi prekletstva, ki ga je nekoč klical nanj, ko je bil ta izgubljeni človek še v zibelki.

— In to prekletstvo se je izpolnilo, — je premišljeval berač. Ta človek, čeprav še uradnik pri Kranjski industrijski družbi, je večji nič kakor on. Ljudje ga prezirajo bolj kakor njega — berača in zakaj bi ga s svojo zgodbo ponižal še bolj.

Tako je mislil berač in se zaprl vase. Fric Ruard pa je silil vanj.

»Rad bi poznal vaše življenje. Tudi moje je bilo težko in malo vredno«, je govoril.

»Ne«, je vztrajal berač.

»Zakaj se branite?«, je Fric ponovil že v tretje.

Zdaj je berač hotel zaustaviti Ruardovo radovednost.

»Zato, ker bi vas moja zgodba hudo prizadela«, je rekel.

»Prizadela? Kaj me more še na svetu prizadeti? Nič! Razen smrti,« se je posmehnil Fric.

»Tako misli človek vselej,« je oporekel berač. — »Največja bolečina lahko postane še večja. Njej nikoli ne pridemo do dna! S smrtjo je ne moremo primerjati. V primerjavi z njo je smrt kakor radost!«

»Že res,« je pritrdil Fric. — »Toda, kako naj me rani tuja bolečina bolj od moje?«

Starec je molčal.

»Jaz vem za lek proti bolečini,« je rekel čez čas Fric. — »Pogasim jo z žganjem. Pojdiva k Ferjanu! Tam je še odprto. In tam mi poveste svojo zgodbo, pa četudi bi me ranila. Jaz prenesem vse.«

»Svoje zgodbe vam ne povem. Še nikomur je nisem. Razen vašemu očetu; on me je pa udaril z vašo palico,« je vztrajal berač.

»Jaz vas ne bom,« je rekel Fric.

»Udarca se ne bojim!«

»No,« je rekel Fric. Kaj vam potem brani, da mi ne pripovedujete?«

»Vi.«

BESEDA MLADIH ŽELEZARJEV

Letna skupščina mladinske organizacije ŽJ

Dne 8. novembra je imela mladinska organizacija ŽJ redno letno skupščino. Konference so se poleg delegatov udeležili še številni gostje, zastopniki organov delavskega upravljanja družbenih in političnih organizacij, glavni direktor podjetja, tov. ing. Matuč Hafner in člani CK LMS.

V poročilu dosedanjega predsednika mladinskega komiteja tov. Stefana Nemca je bilo prikazano današnje stanje kakor tudi uspehi, ter slabosti in napake v mladinski organizaciji.

V omenjenem poročilu je bilo poudarjeno, da mora biti delo mladinske organizacije usmerjeno k aktivni udeležbi mladine v delavskem in družbenem upravljanju, mladina pa mora sodelovati tudi pri reševanju proizvodne problematike v tovarni.

Vodstvu mladinske organizacije v železarni je uspelo organizirati komaj 50% zaposlene mladine v mladinsko organizacijo. Novoizvoljeni komite LMS pa bo moral krepko prijeti za delo, z namenom, da se poveča število organiziranih mladincev in mladink.

Praksa je pokazala, da so proizvodne konference z mladino zelo primerne za aktivizacijo mladih delavcev in delavk pri določenih vprašanjih proizvodnje v železarni. V zvezi s tem je bilo postavljeno vprašanje aktivnosti mladih tehnikov in inženirjev v tovarni. V železarni je zaposlenih več kakor 3000 delavcev, ki nimajo ustrezne strokovne izobrazbe in bi zato moral ta problem zanimati vse mlade strokovnjake, kakor tudi Društvo inženirjev in tehnikov.

Delo KMP bo uspešno, če bo organizirano v debatni obliki po grupah, toda z dobro udeležbo mladih delavcev.

Na konferenci so govorili tudi o letnih dopustih. Predlagano je bilo, da bi mlajši člani našega kolektiva uporabljali letni dopust v zimskih mesecih, toda v hotelih in počitniških domovih bi jim morali zagotoviti popust.

Tako bi omogočili bolj smotrno razdelitev dopustov v vsem letu.

Glavni direktor železarne, tov. ing. Hafner, je v svoji razpravi opozoril na nekatere probleme in poudaril, da uprava naše tovarne resno računa na mladega delavca in delavko, ugotovil pa je med drugim tudi to, da mladina v preteklem letu ni izpolnila vseh pričakovanj.

Mladinska organizacija bi morala v bodoče razširiti svojo dejavnost tudi izven tovarne (kulturno prosvetna in športna dejavnost). Tov. direktor pra-

vi, da je množično udejstvovanje v športnih in prosvetnih društvih osebna in družbena dolžnost. Vsa dejavnost organizacije pri reševanju proizvodnih vprašanj naj sloni na temelju, je naloga naše tovarne koristiti družbi s proizvodnjo in da je zato tu. Izobraževanje, izpopolnjevanje, prizadevnosti in discipline — to so vrline, ki jih moramo utrjevati, ker so karakteristika zavestnega delavca socialistične družbe.

V razpravi so mladi delavci — delegati opozorili na nekatera važna vprašanja kakor je n. pr. „hiperprodukcija“ nekaterih poklicev v MIS (električarji, ključavničarji, orodjarji, strugarji). Predlagali so, naj organizacija LM vodi politiko usmerjanja v metalurške poklice (livarji, plavžarji, jeklarji, šamotni zidarji). Ta politika naj se izvaja s prikazovanjem potreb in s stimulativnim nagrajevanjem v šoli.

Veliko se je govorilo tudi o naših štipendistih. Le-ti predlagajo ustanovitev kluba štipendistov, uprava železarne pa naj bi vsaj na vsake 2—3 mesece organizirala posvetovanja s svojimi štipendisti. Na posvetovanjih naj bi se štipendisti seznanili s problematiko podjetja. Mlad delavec, ki se izživlja v športnem življenju in rad hodi v planine, je povedal, da v našem gorskem svetu le redko sreča jeseniškega delavca. Naloga organizacije LM bi bila navduševati mladino za naše gore. Vsaka mladinska organizacija bi morala združiti prijetno s koristnim, resnica pa je, da smo tudi mladinske zabave skoraj v celoti opustili.

Jeseniške razmere so pač takšne, da navajajo mladega človeka k popivanju. Neaktivnost na področju kulture in športne dejavnosti in pa 30 gostiln — so najlepši pogoji zato, da mladina preveč pije. To je moralno-socialni problem, ki pa ga bo morala mladinska organizacija reševati. Nehote se vsili primerjava, da za ceno 280 dinarjev (1 liter vina) lahko vidimo v gledališču osem kvalitetnih predstav. Komentar o vrednosti enega in drugega je odveč.

V razpravi je sodeloval še član CK LMS tov. Marjan Rožič, ki je opozoril na bistvo dejavnosti mladinske organizacije. Studij programa in spoznavanje načel organizacije ZK mora biti naša stalna naloga in dolžnost.

V novi tovarniški komite LMS je bilo izvoljenih 19 mladincev, delegati skupščine pa so poslali brigadirjem na avtni cesti pozdravno pismo s čestitkami.

Novoizvoljeni tovarniški komite se je sestel k svoji prvi seji in izvolil za predsednika tov. Čudna Janeza iz energijskega oddelka. Novi sekretar tovarniškega komiteja LMS bo Krč Srečko, blagajničarka Erika Črnologar, tov. Štefan Nemec pa je bil izvoljen za predsednika kluba mladih proizvajalcev.

ALI HODITE RADI V GLEDALIŠČE

Na Gorenjskem ljudje radi hodijo gledat igre. Tudi na Jesenicah so radi hodili, zlasti starejši. Toda zadnja leta pogrešamo zlasti mlade ljudi. Tudi delavci in uslužbenci našega podjetja in drugih podjetij in ustanov ne segajo po užitku, ki jim ga nudi gledališka kultura, tako kot bi bilo prav. Govorimo o delavski kulturi, vendar jo premalo cenimo. Na odru ustvarja naš človek, naš delavec, toda večina ljudi zahaja raje v kavbojke in plehke filme, ki so dostikrat proizvod tistih ljudi, ki z našo delavsko kulturo nimajo nobenega stika. Če cenimo pridobitve naše revolucije, potem cenimo tudi delavsko kulturo, katere obstoj je bil zagotovljen samo in prav z našo revolucijo.

Na Jesenicah je nebroj godrnjavcev, ki tarnajo, da se na Jesenicah nimaš „kam dati“. In spet tarnajo, da imaš v našem mestu samo kino in ko si videl film, ves teden nimaš več kam iti. Pod tem izgovorom se podajo potem v gostilno, ali pa se zaprejo za stene svojega doma in izven službe enostavno ne obstojajo.

Je na Jesenicah res tako mrtvilo, da ni kam iti? Kako zmotno je tako mišljenje. Poleg raznih predavanj, športnih prireditev in drugega je tu še gledališče. Delavsko gledališče.

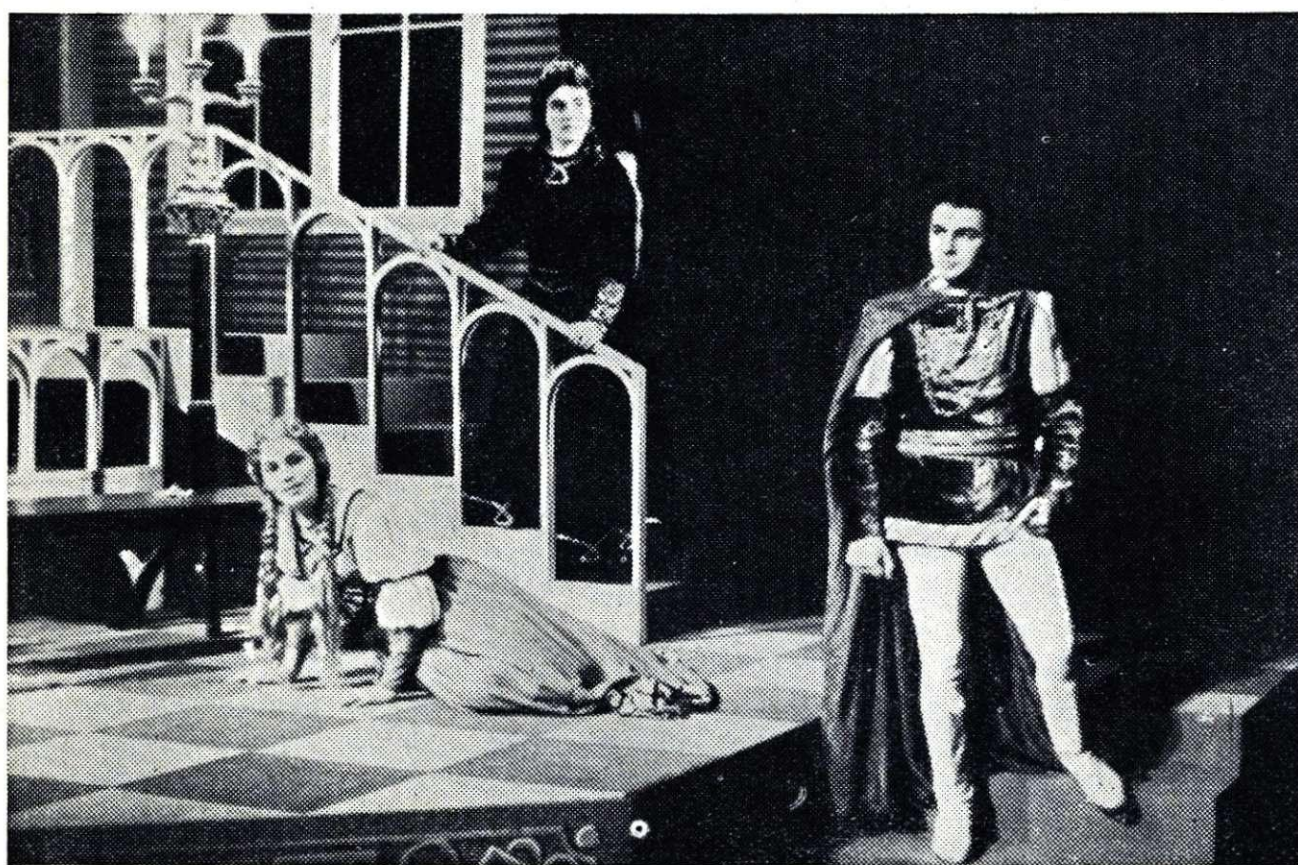
In ABONMA! Kakšno ugodnost pravzaprav nudi abonma? Za znižano ceno ima sleherni lahko za vse leto vnaprej plačan in zagotovljen sedež v gledališču in vidi za nekaj stotakov osem kakovostnih predstav.

Poglejmo cene:

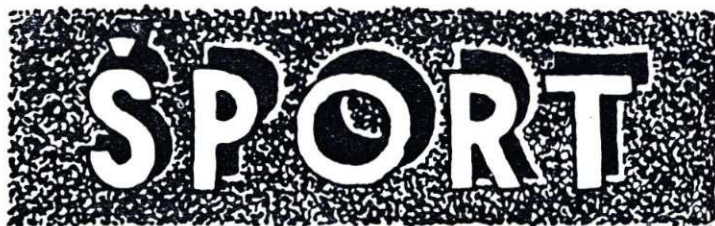
- I. prostor (1. — 10. vrsta) 440 din
- II. prostor (11. — 15. vrsta) 360 din
- III. prostor (16. — 18. vrsta) 280 din

Torej vidimo, da za ceno enega litra vina lahko naš delavec ali izobraženec gleda skozi vso sezono vse gledališke predstave. Kakšna žalostna primerjava, če se kdo odloči raje za prvo. Prva abonmajska predstava je že mimo. Abonma pa še vedno lahko vpišete za eno predstavo manj in plačate eno osmino vsote manj. Lahko se abonirate za PETEK, premiero, ki bo vselej v SOBOTO, poleg tega pa je na razpolago še NEDELJA, vsakokrat zvečer, da lahko vsak po svojem prostem času izbere dan, ki mu ustreza. Abonira se lahko vsak dan v gledališki pisarni, lahko pa tudi pri vsaki predstavi pri gledališki blagajni.

Sežite po tem plemenitem užitku, ki vam ga nudi delavsko gledališče in dokažite, da znate ceniti delavsko kulturo, ki je plod in pridobitev težkih bojov preteklih dni.

Prizor iz jubilejne predstave
»Veron'ke Deseniške«
Na sliki:
Friderik (Slavko Polanc),
Veronika (Slava Maroševićeva),
Jelisava (Marjanca Čebuljeva)
Foto F. Torkar

Aktivno prizadevanje občinskega odbora Ljudske tehnike je zaživel v dobilo pravo obliko dela šele, ko smo dobili v letošnji pomladi izdatno pomoč in prizadevanje pri občinskemu svetu za kulturo in prosveto. To sodelovanje je vtilo ljubiteljem Ljudske tehnike novega veselja, ljubezni in poleta za nove akcije, ki naj tehniko približa vsem delovnim ljudem in še prav posebej delavski in kmečki mladini.

V sklopu občinskega odbora LT uspešno delujejo: tri Avto-moto društva, dva Kinofoto-kluba, Aero-klub pa je v letošnjem letu slavil že 20-letnico svojega obstoja. Škoda je, da je v letošnjem letu skoraj popolnoma zamrlo delo kajakaško-brodarskega kluba, katerega primanjkuje dragih plovnihi objektov. Poleg teh vodečih klubov in društev se v naše delo vključujejo tudi radio-amaterji in številni šolski krožki, ki v majah močnosti razvijajo svojo vsestransko aktivnost med delavsko in kmečko mladino v vseh osnovnih, strokovnih šolah in osemletkah od Rateč do Žirovnice.

Osnovne organizacije občinskega odbora Ljudske tehnike, klubi in društva posvečajo vso skrb tehnični vzgoji mladine. Oba kinofotokluba prirejata izlete, tečaje, seminarje, razstave in debatne večere, na katerih priznani stari mojstri lepe fotografije posredujejo svoje bogato znanje in dolgoletne izkušnje mladim foto-amaterjem, ki od razstave do razstave nezadržano silijo v ospredje tudi v najostrejši konkurenci priznanih mojstrov. Člani Aero-kluba so učitelji v alpskem aero-centru na letališču v Lescah. Med njimi zasledimo odlične in neumorne, sposobne modelarje, jadralce, padalce in tudi motorne pilote. Člani Avto-moto društev v Ratečah, Jesenicah in Žirovnici se trudijo in prizadevajo, da bi seznanili čim več delovnih ljudi in mladine z varnostnimi predpisi in cestno prometnimi znaki ter motoroznanstvom. V letošnjem letu so vzgojili preko 400 šoferjev-amaterjev.

Ljubitelji zdravega kajakaško-brodarskega kluba imajo skoraj idealne pogoje za brodarjenje in kajakarjenje na mirnih in divjih vodah, primanjkuje pa jim dragih plovnihi objektov.

Vsi ti sposobni ljubitelji Ljudske tehnike predavajo po šolah in poživljajo delo po šolskih krožkih, svoje znanje pa posredujejo tudi obveznikom predvojaške vzgoje.

Glavna in skoraj edina skrb občinskega odbora LT pa je seznaniti in približati tehniko mladini. Zato je bil sestavljen akcijski odbor za tehnično vzgojo mladine. Železarna Jesenice je prevzela patronat nad tehnično vzgojo delavske in kmečke mladine. Delo je bilo pravilno usmerjeno in že se kažejo prvi uspehi prav sedaj, ko po vsej Jugoslaviji praznujemo z delovnimi uspehi in uspešnimi akcijami »Mesec dni tehnike« v šolah.

Pri nas to ni slučajna kampanjska akcija, to je naša stalna oblika dela. Z velikim razumevanjem akcijskega odbora za tehnično vzgojo mladine, z učitelji, s šolskimi odbori, s šolskimi skupnostmi, s starešinskimi sveti, ob pomoči Železarne Jesenice in z znatnimi dotacijami Občinskega sindikalnega sveta, tovarniškega sindikalnega odbora, tovarniškega komiteta LMS in v sodelovanju z Društvom prijateljev mladine nam je uspelo poživiti delo šolskih krožkov v LT na vseh šolah in v otroškem vrtcu Jesenice.

Sadovi tega skupnega dela bodo jasno vidni vsem prebivalcem jeseniške občine na razstavi del šolskih krožkov, v novi obliki tehnične vzgoje mladine — »Kaj veš - kaj znaš« iz Ljudske tehnike in na foto razstavah na Jesenicah in Koroški Beli. Vse te prireditve bodo kot zaključek »Meseca dni tehnike« v šolah in v počastitev praznika republike 29. novembra.

Kakor je bilo že poudarjeno, ti uspehi niso sad kampanjskega dela, temveč je to naša stalna oblika dela, kot priprave za III. kongres LT Slovenije, ki bo aprila 1959 v Ljubljani. Tam hočemo pokazati, da smo se na Jesenicah odločili načrtno vzgajati mlade mojstre dela, ki bodo ponosni na žuljavne roke in svoje znanje in bodo znali ceniti delo svojih rok,

-čič

Naše hokejiste trenira poljski trener

Pobočja Mežaklje in Mirce so zagorela v stoterih barvnih odtenkih umirajočega listja. Sezona letnih športov je pri kraju. Pred nami je sezona najbolj popularnega jeseniškega športa — hokeja na ledu. Muhasta zima že več let nagaja vsem ljubiteljem te igre v Jugoslaviji. K sreči smo Jeseničani v tem pogledu izjema, saj umetno pripravljena ledena ploskev omogoča neprekinjeno sezono od novembra do februarja. Vendar so letos zadnji jesenski dnevi izredno topli, tako da premajhni kompresor nikakor ni kos svoji nalogi. Sicer pa tako vreme ne more dolgo trajati, potem pa se prične zares.

Ohraniti naslov državnega prvaka ni lahka stvar, zato so naši fantje v poletnih mesecih še bolj intenzivno kot lani s »suhimi« treningi nabrali kondicijo za delo na ledu. Na treningih, ki jih je vodil trener Medja Matko, je bilo povprečno več igralcev kot lani, ko je vodil naše fante še Čeh Blaha. O teh »suhih« pripravah je tovariš Medja povedal tole: »Naši fantje bodo letos odlično pripravljeni stopili na led. V prvem moštvu bodo nekatere spremembe, zlasti v napadu Obramba v sestavi: Novak, Brun, Trebušak, Kristan, Turnšek ostane ista, v sprednjih vrstah pa bo treba nadomestiti Klinarja, Dolinarja in Tišlerja, torej en cel napad. Toda spričo naraščaja, ki ga imamo, upam da te spremembe ne bodo preveč boleče. Vrzel bodo izpopolnili: Felc Albin, Tišler Viki, Demšar, Vidmar Milan in Smolej Franc. Z resnim delom se bodo prav lahko vključili med ostale.«

Upravni odbor jeseniškega hokejskega društva se je tudi letos potrudil, da bi dobili kvalitetnega trenerja iz tujine. Imeli so srečno roko. Dne 6. novembra je prispel na Jesenice novi trener državnega prvaka Jesenic, g. Andrej Wolkowski. Hotel sem zvedeti kaj več o njem, zato sem ga obiskal v hotelu Pošta. Precej visok, simpatičen Poljak je bil takoj pripravljen ustreči moji radovednosti. Tole mi je povedal: »Hokej igram že od otroških let in praznujem letos 30-letnico udejstvovanja v tej športni panogi. Z resnim delom sem se prebil naprej in že leta 1932 — star sem bil 20 let — oblekel dres poljske državne reprezentance in bil njen stalni član vse do vojne 1939. Po vojni sem nataknil drsalke in za poljsko reprezentanco igral vse do leta 1950. V 12-letni »reprezentančni« karieri sem sodeloval na vseh svetovnih prvenstvih do leta 1950 in na 3. olimpijskih igrah. Prekrižaril sem vso Evropo, pa tudi v Ameriki v Lake Placidu sem bil, ko je tam gorel olimpijski plamen.

Moj matični klub je bil Cracovia, ki je dal reprezentanci tri stalne člane; to so bili: Kowalski, Marchewczyk in Jaz. V 12 letih, kolikor sem igral za reprezentanco, sem dosegel 130 golov, številka, ki je doslej na Poljskem še nihče ni dosegel. Ko sem nehal aktivno igrati, sem se posvetil trenerskemu poklicu. — Doslej sem treniral razne klube I. zvezne lige, zadnji dve leti pa državno reprezentanco Poljske. No in sedaj sem tu... Če vas zanima moja športna kariera na ledu, preberite tole knjižico. Prebral sem naslov: Andrej Wolkowski — V lovu za puckom. »V tej knjigi,« je nadaljeval, »so vse vesele in žalostne dogodivščine, ki sem jih v tridesetih letih doživel v hokejski areni, doma in na tujem.« Zahvalil sem se prijaznemu gostu za podatke in se poslovil.

Š. B.

OBVESTILO

Podpisani Jakopič Zvonko iz obrata Javornik I., prosim znano osebo, ki sem ji dne 24. oktobra 1958 v Obratni ambulanti izročil aktovko, da mi jo v najkrajšem času vrne na dom, ali pa jo pusti pri vratarju valjarne na Jvorniku.

Jakopič Zvonko
Bled, Grad št. 14

PREKLIC

Preklicujemo veljavnost izgubljenih izkaznic za vstop v železarno, ki se glasijo na naslednja imena: Pušenjak Feliks, energijski oddelk; Drobič Rado, žebljarna.

PREKLIC

Podpisani Djuro Samardija, normalizer v obratu Javornik II., stanujoč na Javorniški poti 59, preklicujem, kar sem neresničnega govoril o Kržišniku Ivanu iz Begunj št. 133.

Samardžija Džuro

KRATKO POJASNILO

V predzadnji številki »Železarja« sem objavil preklic zaradi besed, ki sem jih izrekel tov. Debec Olgi in ne Bevc Olgi, kakor je bilo pomotoma napisano.

Renier Ivan,
Jesenice, Obrtniška ul. 7

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega ljubljenega moža, očeta in starega očeta

LAZARJA SIMONA

se iskreno zahvaljujemo vsem znancem, prijateljem, sosedom in sorodnikom, ki so dragega pokojnika spremili k zadnjemu počitku, mu darovali vence in cvetje in sočustvovali z nami.

Posebno se zahvaljujemo dr. Čehu za zdravljenje in sodelavcem iz obrata žebljarne, ki so se spomnili svojega dolgotrajnega tovariša.

Žalujoči: žena Antonija in hčerka z družinami

ZAHVALA

Ob nenadni in težki izgubi našega očeta

KOŠNIKA JOŽETA

se iskreno zahvaljujemo dr. Marčiču za dolgotrajno zdravljenje, članom obratnega kolektiva livarne za zbrano denarno pomoč in gasilcem Železarne Jesenice za častno spremstvo na zadnji poti.

Za vsestransko pomoč se zahvaljujemo tudi terenskemu odboru SZDL Podmežaklja, prav tako tudi darovalcem lepih vencev in cvetja ter vsem prijateljem in znancem, ki so nam v dnevih težke izgube izrekli sožalje in pokojnega očeta spremili na njegovi zadnji poti v prerani grob.

Žalujoči: žena Jožeta, sin Franci in hčerka Anica ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Tragično in nepričakovano nas je zapustil naš ljubljeni oče

PRIMOŽIČ DRAGO.

V dnevih težke izgube so nam nudili vsestransko pomoč tovariši iz obrata Livarna. Posebna zahvala tovarišema Torkarju in Petaču za poslovilne besede ob odprtem grobu, zahvaljujemo se organizatorjem pogreba, godbi in pevcem za ganljive pesmi in žalostinke ter vsem, ki so pokojnega očeta spremili na njegovi zadnji poti v prerani grob.

Žalujoči sin Drago, hčerke Marica, Ladka in Silva, mama, bratje in sestre ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše mame

ANTONIJE MULEJ,

ki je po mučni bolezni doživel 3. novembra 1958, se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so jo ljubili in spoštovali ter v času njene bolezni obiskovali in jo tolažili.

Posebno zahvalo smo dolžni primariju jeseniške bolnišnice dr. Brandstetterju in strežnemu osebju, ki so storili vse, da bi jo ohranili pri življenju. Dr. Nosetu se prav posebno zahvaljujemo za njegove obiske na domu, ko ji je lajšal poslednje ure življenja. Zahvaljujemo se organizaciji Zveze delovnih žena z Javornika in za človekoljubno pomoč tovarišic: Angelce Ambrožič, Mili Barbo, Marije Kodrič in Ivanke Podgornik. Iskreno se zahvaljujemo vsem govornikom za poslovilne besede, izrečene od predstavnikov Zveze delovnih žena, Zveze borcev, Zveze internirancev in Planinskega društva ter sosedom in prijateljem, ki so jo nosili na zadnji poti do groba in ji s tem izkazali zadnjo čast.

Ob tej priliki se zahvaljujemo tudi pevcem in godbi DPD Svoboda Javornik za ganljive pesmi in žalostinke, vsem darovalcem tolikih vencev in cvetja ter vsem prijateljem in znancem, ki so nam na ta ali oni način izrekli sožalje.

Zahvaljujemo se vsem, ki so se poslovlili od pokojne ob mrtvaškem odru in jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči: hčerka Jožica in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob težki izgubi mojega dobrega moža, očeta in starega očeta

STOPARJA VALENTINA, upokojenca

ki nas je dne 4. novembra 1958 po kratki bolezni za vedno zapustil, se zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Svojo iskreno zahvalo smo dolžni primariju dr. Brandstetterju in osebju jeseniške bolnice, prav tako tudi dr. Nosetu za zdravljenje in obiske na domu.

Zahvaljujemo se vsem darovalcem lepih vencev in cvetja ter obratnemu kolektivu prometnega oddelka Železarne Jesenice ter kolektivu »Cokla« iz Blejske Dobrave.

Iskrena hvala tudi upokojencem iz Blejske Dobrave za zbrano denarno pomoč ter godbi DPD Svoboda Javornik za ganljive žalostinke.

Žalujoči: žena Terezija, sin Franc z družino, hčerka Marija z družino ter ostalo sorodstvo.

REŠITEV KRIŽANKE

Vodoravno: 1. Kristan Milan, 11. Narta, 12. Mara, 15. bom, 16. Demag, 17. potop, 19. Zeta, 20. Amor, 21. vati, 22. ol, 23. AP, 24. vile, 25. lb, 26. mr., 27. veda, 28. pero, 30. rana, 31. ponos, 32. kriza, 34. sin, 35. KE, 36. Etna, 37. sever, 39. rig, 40. vodovodi.

Navpično: 1. Kropa, 2. in, 3. sabor, 4. trop, 5. in 6. atm., 7. imeti, 8. Lama, 9. ara, 10. nagel, 14. komar, 16. dete, 18. top, 19. zala, 21. Vida, 22. obrok, 24. vena, 25. len, 26. moker, 27. vaza, 28. ponev, 29. osemi, 30. ring, 31. pivo, 34. sed, 37. so, 38. ro.

IZGUBLJENI DENAR

Podpisani Janez Miklavc, zaposlen v predelovalnih obratih, sem dne 2. 11. 1958 v jutranjih urah na poti od Javornika do Most pri Žirovnici izgubil denarno vsoto 16.500 dinarjev in dokumente, ki so bili prav tako v denarnici.

Poštenega najditelja prosim, da vrne denar in dokumente proti nagradi na naslov

Miklavc Janez
Predelovalni obrati

Železar — Glasilo delovnega kolektiva Železarne Jesenice. November št. 11. Leto VII. Izdaja tovarniški odbor sindikalne podružnice ŽJ. Odgovorni urednik Vovk Živan, Industrijska cesta 6. Ureja uredniški odbor: Dolinar Andrej, Pintar Anton, Saksida Ivan, Budja Milan, Varl Jože, Treven Franc, ing. Marolt Milan, Noč Miro, ing. Sešek Pavle, Tori Ljubo, Žagar Edo, Stare Marjan. Naslov uredništva: Uredništvo »Železarja«, Tehniški muzej Železarne Jesenice, telefon 271. Dopise in fotografije pošljite na naslov uredništva do vsakega 10. v mesecu. Rokopisi se ne vračajo. Tiskala tiskarna »Gorenjski tisk« v Kranju. Klišeje izdelala klišarna »Gorenjskega tiska« v Kranju. — Naslovna in zadnja stran ovitka sta delo akademskega slikarja J. Torkarja. Fotografijo na naslovni strani je izdelal Slavko Smolej.

